O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган ◆ № 98 (9.442) 2000 йил 18 август, жума ◆ Сотувда эркин нархда

ЭНГ УЛУҒ, ЭНГ АЗИЗ БАЙРАМ

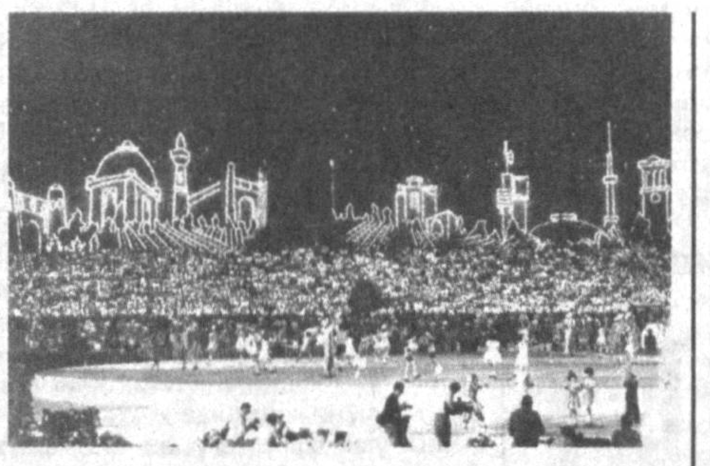

Мамлакатимизда халқимизнинг табаррук байрами, улуғ ва азиз байрамга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Ҳамма жойда кенг миқёсдаги бунёдкорлик ишлари, маданий-маърифий тадбирлар давом этмоқда. Уларда Мустақиллик буюк неъмат эканлиги, неча асрлик машаққатли курашлар эвазига қўлга киритилгани, бу йўлда шаҳид кетган аждодларимизнинг муборак хотирасини тиклаш, уларнинг озодлик ва эрк йўлидаги жасоратларини ёшлар онгига сингдиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Байрам куни пойтахтимизнинг Бош майдони, шаҳримизнинг марказий ва гавжум кўчалари, шодиёналар ўтадиган майдонлар қандай кўринишга эга бўлади? Биз шундай савол билан шаҳар бош рассоми Рафаэль ЮСУПОВга мурожаат қилдик.

— Халқимизнинг энг азиз, энг улуғ байрами — Мустақиллигимизнинг 9 йиллик байрами катта тантана ва шоду хуррамлик билан ўтказиладиган муқаддас байрам. Ушбу қутлуғ шодиёна биз, рассомлар зиммасига ҳам ғоят масъулиятли вазифа — асосий тантаналар бўлиб ўтадиган Мустақиллик майдонини, шаҳар майдонлари, шоҳкўчалари, хиёбонлари, сайилгоҳларни ўзига хос ва ўзгача бир руҳда безашни тақозо этади.

2000 йилнинг Президентимиз томонидан Соғлом авлод йили деб эълон қилингани боис тайёрланган кўпгина ишлар ва паннолар ушбу қутлуғ санага бағишланган.

Мустақиллик, Хадра, Мирзо Улуғбек, Халқлар дўстлиги майдони, Сайилгоҳ, Амир Темур хиёбони байрамона — Мустақиллигимизни, миллатлараро дўстликни улуғловчи ва тараннум этувчи, Мустақиллик буюк неъмат эканлигини ва уни кўз қорачиғидек сақлаш ва асраб-авайлаш лозимлигини ўзида акс эттирган паннолар билан безатилади. Шароф Рашидов ва Навоий кўчалари кесишган чорраҳада ва Нукус кўчасида миллий қадриятларимиз, ўзлигимиз акс этган воқеа-ҳодисаларни, Мустақиллигимиздан ғурурланиш ва уни сақлаш лозимлигини ёшларимиз онгига сингдириш, Ўзбекистон буюк давлатлар қаторидан ўрин олганлиги ва улар билан баробар қадам ташлаётганини кўрсатувчи жуда катта панно яратилади.

Шаҳар кўча ва хиёбонларига байрам руҳини бағишловчи чизмаларда асосан миллий халқ урф-одатлари, қадриятларимиз ўз ифодасини топган.

Тасвирий композицияларда давлатимизнинг кўп асрлик тарихи ва маданияти, бугунги кун нафаси акс эттирилган. Мустақиллик майдонида эса рассомлар бўлиб ўтадиган улуғ байрамнинг бутун маъносини хилма-хил сержило бўёқларда акс эттиришга ҳаракат қилганлар. Улуғ ва азиз байрамимиз безаклари ҳам ўзига хос — улуғворлик ва салобатлилик, вазминлик тимсоли бўлиши лозим.

Булардан ташқари ҳар бир туманда ҳам безаш ишлари олиб борилмоқда, янги бинолар, янги кўприклар, янги ўқув масканлари ишга тушмоқда. Шаҳримиз ҳуснига янада чирой бағишлаётган бу биноларда ҳам рассомларимизнинг камтарона хизматлари бор.

Зиммамиздаги вазифаларни амалга оширишда «Рассом» ва «Безаш» ижодий корхоналарининг моҳир рассомлари, мутахассислари астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Ниятимиз 25-26 август кунларига мўлжалдаги барча ишларимизни тахт қилиб, азиз байрамимизни ёруғ юз билан кутиб олиш.

Байрам кунлари тунги Тошкент жамолини нурафшон этувчи ранг-баранг чироқлар, турли хилдаги жилоланувчи фавворалар шаҳримизга янада кўркамлик бахш этади. Бундай гўзалликни яратишда «Тошшаҳарнур» корхонаси хизматчиларининг хизматлари каттадир.

Ўйлайманки, миллий ифтихор байрамига муносиб ҳозирлик кўриш, уни ҳар қачонгидан ҳам юксак савияда, баланд руҳ билан ўтказиш ҳар бир юртдошимизнинг бурчидир.

Шоира МУХАМЕДОВА
суҳбатлашди.

Тараддуд

АЙЁМ НАШИДАСИ

ИФТИХОР

● Абдуқаҳҳор СОДИҚОВ, қурувчи:

— Йигирма беш йилдирки, қурувчи бўлиб меҳнат қиламан. Очиғини айтганда мен ишлаётган қурилиш тресги бунёд этган иншоотларнинг сон-саноғи йўқ. Аммо Мустақиллик йилларида яхши ниятлар билан бошланган бунёдкорлик ишларида қатнашишнинг гашти ўзгача бўларкан. Чунки пойтахтимиз чиройига чирой қўшиб турган Олой, Чорсу, Юнусобод, Қўйлиқ ва бошқа бозорлар, қанчадан-қанча турар жой бинолари, мактаблар, лицейларнинг бунёд этилишида менинг ҳам озми-кўпми ҳиссам борлиги дилимда фахр-ифтихор туйғусини уйғотади. Ниятим Истиқлолимиз абадий бўлсин. Бунёдкорлик давом этаверсин.

● Раъно ЖЎРАЕВА, талаба:

— Ҳозирги кунда мен Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетининг талабасиман. Инглиз, француз, немис тилларини пухта ўрганиб, келажакда дипломат бўлишга қарор қилганман. Чунки, ёш мустақил Ўзбекистоним довруғини оламга кўз-кўз қилгим келади. Агар мен ва менинг дугоналарим келажакда давлатимизнинг бошқа мамлакатлардаги элчиси бўлиб ишласагу хорижликлар ўзбек қизлари орасида ҳам дипломатия соҳаси вакиллари борлигига тан беришса бундан ҳам ортиқ бахт борми, дунёда. Яқинлашиб келаётган энг улуғ, энг азиз байрамимиз арафасида тенгдошларимга келажак сизу бизнинг қўлимизда, Истиқлолнинг қадрига етинг, дейман.

● Абдулла ТОЛИПОВ, меҳнат фахрийси:

— Кўз очиб юмгунча 64 ёшни ҳам қаршилаб қўйибман. Аммо гапнинг индаллосини айтганда Мустақилликнинг тўққиз йили мобайнида юртимизда ҳар бир соҳада амалга оширилаётган улкан ўзгаришларни кўриб озодлик буюк неъмат эканлигини чуқур англаяпман. Бошқа соҳаларни қўятурайликда, биргина спорт соҳасида ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги сабаб спортчиларимиз эришаётган улкан ғалабаларни эслайлик. Аслида ўзим ёшлигимдан спортнинг футбол, бокс, шахмат турларига жуда қизиқаман. Шу боисми, бу соҳаларда ўтказиладиган ҳар бир турнирни кузатиб бораман. Айниқса, 1994 йили Ўзбекистон терма жамоасининг футбол бўйича XII Осиё ўйинларида эришган ғалабаси ёки Артур Григоряннинг профессионал бокс бўйича жаҳон чемпионлигини қўлга киритиши, бундан ташқари ёш, умидли шахматчимиз Рустам Қосимжоновнинг ёшлар ўртасида жаҳон чемпионлигини қўлга киритиб халқаро гроссмейстер унвонига сазовор бўлиши ҳамда кўпгина нуфузли турнирларда Гарри Каспаровдек донгдор шахматчилар билан куч синашиши, теннисимиз маликаси Ирода Тўлагановaнинг бир қатор нуфузли халқаро мусобақаларда муваффақият қозониб ғолиб бўлишини ким хаёлига келтирибди дейсиз. Ҳа, бу ютуқлар аввало Мустақиллик шарофати, юртимиз осойишталиги ва барқарорлигининг меваларидир. Насиб этса кузда бўладиган Осиё чемпионатида футболчиларимиз ишқибозларни яна бир бор хурсанд қиладилар. Хуллас, юртимиз тинч бўлсин. Ҳар бир хонадонда осойишталик ҳукм сурсин. Ана шунда жамиятимиз гуллаб-яшнайди, спортчиларимиз бугунгидан-да улканроқ ютуқларни қўлга киритаверадилар.

Акбар ЙЎЛЧИЕВ ёзиб олди.

ДАВР САДОСИ

БАРЧА МАНБАЛАРДАН ОЛИНГАН СЎНГГИ ХАБАРЛАР

МАМЛАКАТИМИЗДА

◆ Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларни ўз-ўзини бошқариш органлари бўйича Олий Мажлис қўмитасининг ишчи гуруҳи амалдаги қонунларнинг бажарилиши билан танишиш мақсадида Жиззах вилоятига борди.

◆ **Кеча** Олий Мажлиснинг Аграр, сув хўжалиги масалалари ва озиқ-овқат қўмитасида бўлиб ўтган давра суҳбати парламентимизнинг навбатдаги учинчи сессияси кун тартибига киритилган «Қишлоқ хўжалиги ўсимликларини зараркунандалардан, касалликлардан ва бегона ўтлардан ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси муҳокамасига бағишланди.

◆ Вазирлар Маҳкамасида теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун халқаро мусобақаларга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилий қўмитасининг йиғилиши бўлиб ўтди.

◆ Республика Маънавият ва маърифат марказида ўтказилган «Халқаро терроризм ва унинг минтақамизга таҳдиди» мавзуидаги илмий-амалий семинарда халқаро терроризм ва унга қарши қандай йўл ва усуллар билан курашиш, муаммони ҳал этиш усуллари ҳақида сўз борди.

◆ Андижон вилоятининг бир қатор хўжаликлари бу йилги пахта йиғим-теримига киришдилар.

◆ **Кеча** Тошкентда мамлакат ёшларининг бир гуруҳига «Камолот» жамғармасининг 2000 йилги мукофотларини топшириш маросими бўлиб ўтди.

◆ Қашқадарё вилоятида «Ҳамшира-2000» кўрик-танловининг вилоят босқичи ўтказилди.

◆ Бухоро вилоят туғруқхонасида она ва бола скрининг марказининг тақдимот маросими бўлди.

◆ Мустақиллик байрами шарафига ҳар ҳафтанинг шанба ва якшанба кунлари Жиззахдаги «Осиё карвонсаройи» бозорида қовун сайли ўтказилмоқда.

◆ **Бугун** Ўзбекистон Миллий матбуот марказида «Ўзфармсаноат» Давлат акциядорлик концерни ва «Компьютер — Осиё» илмий-техника парки Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллигига бағишланган «Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда» деб номланган замонавий компакт-диск шаклидаги мультимедия альманахининг тақдимот маросими ўтказилди.

◆ **Бугун** Ўзбекистон Бадиий академиясининг Марказий кўргазмалар залида Голландия рассоми Аннелоре Куришчук асарлари кўргазмаси очилади.

ЖАҲОНДА

◆ **Бугун** Ялтада МДҲ давлатлари раҳбарларининг норасмий учрашуви очилади. Учрашувда ўзаро муносабатларни янада ривожлантириш масалаларини муҳокама қилиш назарда тутилган. Ушбу саммитда Ўзбекистон ва Қирғизистон Президентлари жангарилар бостириб кирганлиги сабабли вазиятнинг кескинлашганлиги муносабати билан қатнаша олмайдилар.

◆ **Индинга,** якшанба куни Чеченистонда Давлат Думаси депутатлигига сайловлар бўлиб ўтиши керак. Жангарилар ана шу муҳим тадбирнинг ўтмаслигига уринмоқда — кеча Грозний шаҳридаги сайлов участкаси яқинида рўй берган портлаш оқибатида ўтиб кетаётган икки йўловчи ҳалок бўлди.

◆ Арманистон ва Озарбайжон Президентлари Р. Кочарян ва Ҳ. Алиев МДҲ давлатлари раҳбарларининг Ялтадаги саммити доирасида Қорабоғ можаросини барқарорлаштириш муаммолари юзасидан яккама-якка учрашув ўтказишни режалаштирганлар.

◆ **Бугун** АҚШнинг махсус вакили Д. Росс Исроил Бош вазири Ё. Барак билан Яқин Шарқда тинчлик ўрнатиш масалалари юзасидан учрашади.

◆ Номаълум сабабларга кўра бундан бир неча кун муқаддам Баренц денгизида ҳалокатга учраган Россиянинг ер ости «Курск» атом кемасидаги қутқарув ишлари давом этмоқда. Россия инглизларга ва норвегияликларга ёрдам сўраб мурожаат қилди. Норвегиянинг Тронхейм шаҳридан ҳалокат юз берган жойга «Норманн-Пионер» кемаси йўлга чиқди. Ушбу кема белгиланган жойга фақат эртага етиб келади. Мутахассисларнинг фикрича чўкиб кетган сув ости кемаси экипажи учун ҳаво бугунги кунгача етади. Лекин кеча бошқача фикр ҳам айтилди. Гўёки ҳаво 20-22 августгача етар эмиш. «Курск» кемаси бортида юздан ортиқ киши бор.

◆ **Кеча** Ригадаги Марказий универсал магазинида бирин-кетин рўй берган икки марта портлаш оқибатида 20 дан зиёд киши шикастланди, шулардан уч нафари оғир аҳволда ётибди.

◆ **Бугун** Сараеводa йиллик олтинчи кинофестиваль очилди.

◆ Конгода юз берган авиация ҳалокати оқибатида 27 киши ҳаётдан кўз юмди.

◆ Сухумида БМТнинг инсон ҳуқуқлари бўйича ваколатхонаси вакили З. Ажва ўлдирилди.

◆ **Кеча** Ироқ пойтахтида узоқ танаффусдан сўнг, БМТ жазо чоралари бекор қилинганидан кейин халқаро аэропорт яна ишлай бошлади.

◆ Черногорияда ҳукмрон Социал-демократик партия марказий қўмитаси Югославияда президент ва парламент сайловлари ўтказилишига қаршилик билдирди. Маълумки, ана шу икки тадбирни ўтказиш 24 сентябрга мўлжалланмоқда.

◆ Осиё тараққиёт банки (ОТБ) Ўзбекистонда кичик ва ўрта бизнесни рағбатлантиришга доир янги лойиҳани амалга ошира бошлади. Унда Ўзбекистондаги кичик ва ўрта бизнес корхоналарининг эҳтиёжи учун 50 миллион АҚШ доллари миқдорида кредит ажратиш кўзда тутилмоқда.

◆ Замбия пойтахтида Конго Демократик Республикасида тинчлик ўрнатиш борасида бўлиб ўтган учрашув самарасиз якунланди.

◆ Толиблар Афғонистонда БМТ томонидан кам таъминланганлар ва аёлларни ишга жойлаштириш мақсадида очилган барча новвойхоналарни ёпишга қарор қилди.

АҲОЛИГА ЁРДАМ КЎРСАТИЛМОҚДА

САРИОСИЁ. (ЎзА мухбирлари Василий Марков ва Чори Тўхтаев хабар беради). Сурхондарё вилоятининг Узун ва Сариосиё туманларида босқинчиларни йўқ қилиш юзасидан амалга оширилаётган операциянинг ҳарбий босқичи якунланмоқда. Эндиликда тинч аҳоли хавфсизлигини таъминлаш ва уларнинг турмуш шароитини изга солиш ишларига асосий эътибор берилмоқда.

Аҳолини тоғ қишлоқларидан кўчириб келиб, ташкил этилган лагерларда жойлаштириш ишлари давом этмоқда. 16 августдаги маълумотларга кўра, Узун туманидаги лагерда 217 нафар одам бор. Улар, асосан аёллар ва болалардан иборат. Узун туманида ҳарбий ҳаракатлар кечаётган жойдаги бешта тоғ қишлоғи аҳолиси кўчирилиб, болаларни соғломлаштириш лагерига жойлаштирилди.

Лагерга келаётганлар, албатта, санитария-тиббиёт кўригидан ўтказилиб, зарур ҳолларда уларга тиббий ёрдам кўрсатилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда ишлар вазирлигининг Узун тумани штаби аҳолини ҳимоя қилиш бўлими катта зобити, майор Зокир Бобоқулов хабар қилганидек, лагер тиббий хизмати барча зарурий дори-дармон билан таъминланган. Аҳолини озиқ-овқат, кийим-кечак, дори-дармон билан таъминлашда хўжаликлар, корхоналар ва хусусий шахслар фаол иштирок этмоқда.

Сариосиё туманидаги шундай лагерга Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамияти томонидан ҳам ёрдам кўрсатилди.

17 август куни туш пайтида Махсус разведка бўлинмаси жангчилари жанговар позициялардан қайтиб келишди. Бир оз дам олгач, улар яна дарага қайтиб кетишади.

Разведкачилар маълумоти ва хабарларига кўра, ҳукумат қўшинлари ҳаракатлари натижасида «қопқон»га тушиб қолган террорчиларнинг ўқ-дори заҳираси тугаб бормоқда. Ёрдам сўраб мурожаат этишганида эса, уларнинг ҳомийлари: «Ёрдам бера олмаймиз» дея жавоб қайтаришди.

(ЎзА).

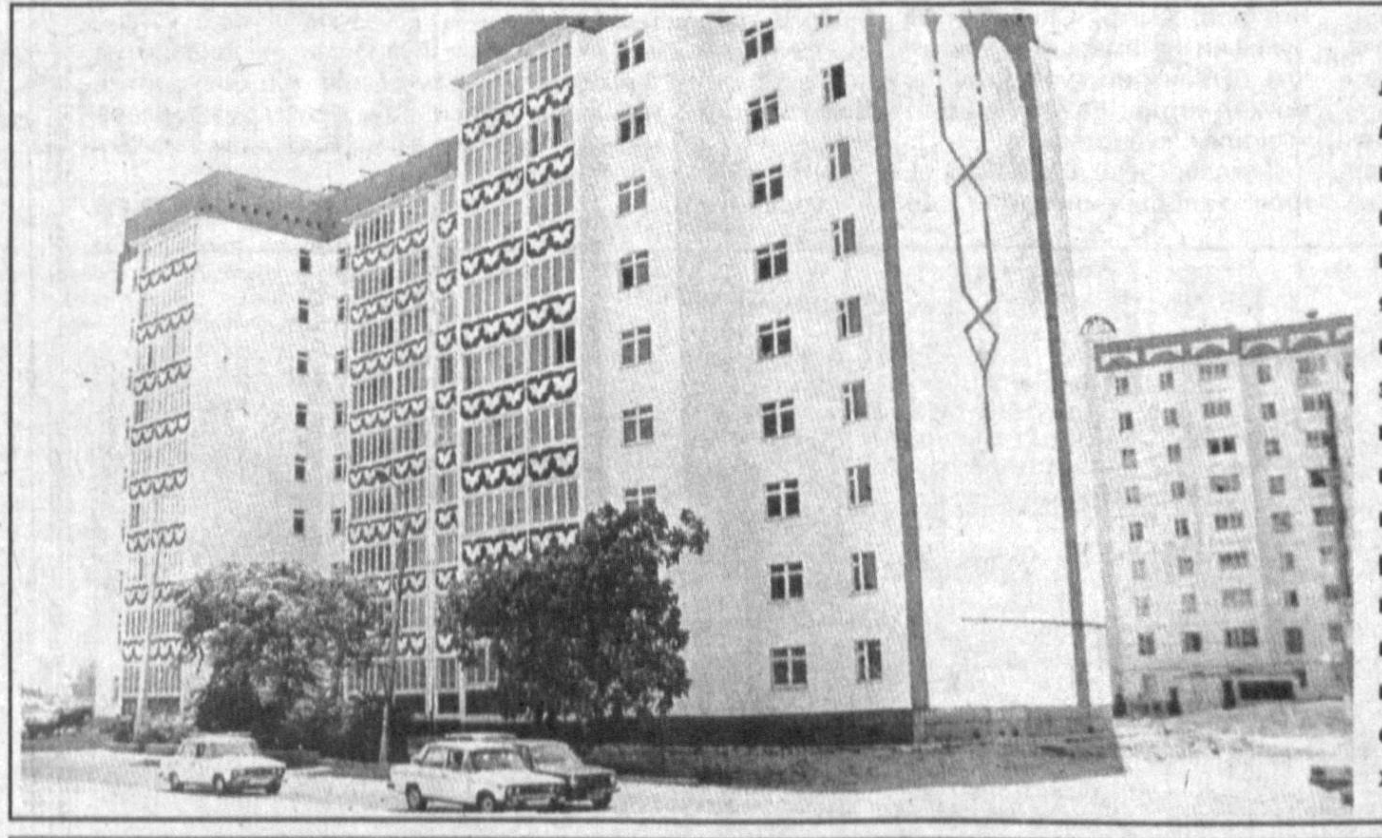

Мустақиллик йилларида мамлакатимиз пойтахтида бунёд этилган замонавий бинолар Тошкентнинг чиройини янада ошириб юборди. Энг азиз, энг улуғ байрамга қизғин ҳозирлик кўрилаётган айни кунларда ҳам шаҳримиз қурувчилари шинам ва гўзал биноларни бунёд этиб, қутлуғ санага муносиб армуғонлар ҳозирламоқдалар.

Тошкент шаҳар ҳокимлигида

КОМИССИЯ МАЖЛИСИ

Тошкент шаҳар ҳокимлигида Тошкент шаҳрида куйдирги касаллигининг олдини олиш бўйича ўтказилаётган чора-тадбирлар юзасидан туман эпидемияга қарши кураш фавқулодда комиссияларининг раислари, «Тошбозортайёрловсавдо» уюшмаси ва шаҳримиздаги бозорлар раҳбарлари, туман давлат санитария-эпидемиология назорати бўлимларининг бош шифокорлари, туман ҳудудий тиббиёт бирлашмаларининг бош шифокорлари иштирокида пойтахт эпидемияга қарши кураш фавқулодда комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Уни Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари, шаҳар эпидемияга қарши кураш фавқулодда комиссиясининг раиси Эркин Эрназаров олиб борди.

Кун тартибидаги асосий масала — Тошкент шаҳрида куйдирги касаллигининг олдини олиш бўйича ўтказилаётган чора-тадбирлар тўғрисида Тошкент шаҳар Бош давлат санитария шифокори Саидмурод Сайдалиев батафсил тўхталиб ўтди.

Шуни айтиш керакки, кейинги вақтларда куйдирги касаллигининг республикамизга қўшни бўлган давлатлардан кириб келиш хавфи кескин ортди. Ушбу вазиятни ҳисобга олган ҳолда Тошкент шаҳри ҳудудига ушбу касалликнинг кириб келиши ва тарқалишининг олдини олиш боорасидаги ишлар Соғлиқни сақлаш, ветеринария, божхона, санитария-эпидемиология хизматлари, Ички ишлар бош бошқармаси ва бошқа мутасадди идора ҳамда корхоналар томонидан Тошкент шаҳар ҳокимининг 2000 йил 21 июлдаги «Одамлар ва ҳайвонларда учрайдиган касалликларнинг профилактикаси ва уларни Тошкент шаҳри ҳудудига кириб келишининг олдини олиш тўғрисида»ги 416-сонли қарори билан тасдиқланган чора-тадбирлар режасига мувофиқ ўтказилмоқда.

Режага кўра Тошкент шаҳридаги деҳқон бозорларида гўшт ва сут маҳсулотларини сотишни тартибга солиш мақсадида қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Шаҳар санитария-эпидемиология хизмати томонидан касалликнинг четдан кириб келиши ва тарқалиб кетишининг олдини олиш мақсадида ташқи муҳит объектлари, сут, гўшт маҳсулотлари ишлаб чиқариш, тери хом ашёсига ишлов бериш корхоналари устидан лаборатория назорати кучайтирилди.

Тошкент шаҳар Давлат ветеринария хизмати томонидан шаҳар ҳудудига куйдирги касаллиги кириб келишининг олдини олиш мақсадида аҳоли томонидан боқилаётган, куйдирги касаллигига мойил қишлоқ хўжалик ҳайвонлари эпизоотик режа бўйича уйма-уй юриб аниқланган 7649 бош йирик шохли, 6403 бош майда шохли ҳайвонлар, 501 бош отлар ва 48 бош эшаклар куйдиргига қарши эмланди.

Шаҳар ҳудудидаги бозорларда сотилаётган чорвачилик маҳсулотлари орқали куйдирги касаллиги тарқалишининг олдини олиш вазифаси шу бозорларда фаолият юритаётган ветеринария-санитария экспертиза лабораториялари мутахассислари зиммасига юклатилди.

Тошкент шаҳар ветеринария бошқармаси бошлиғи Муҳсим Ҳасанов, «Тошбозортайёрловсавдо» уюшмаси бошлиғи ўринбосари Фазлиддин Нуралиев, шаҳар «Маҳалла» хайрия жамғармаси раиси Аъзамжон Гадойбоев ва бошқалар куйдирги касаллигининг олдини олиш бўйича ҳамкорликда қилинаётган ишлар юзасидан ҳисобот бердилар.

Мажлис сўнгида сўзга чиққанларнинг ахборотларидан келиб чиқиб, қўшимча таклифларни инобатга олган ҳолда комиссия тегишли қарор қабул қилди.

ҒАЛАБАГА ТЕНГ ДУРАНГ

КЕЧА ўтказилган мамлакат миллий чемпионатининг йигирма тўртинчи тур учрашувлари голларга бойлиги билан ишқибозлар ва мутахассислар ёдида анча вақт сақланиши табиий. Чунки тўплар нисбати 39:5. Майдон эгалари 8 бора ғалаба нашидасини суришга муваффақ бўлишган бўлса, икки учрашув дуранг натижа билан ниҳоя топди.

Шунингдек, Тошкентнинг «Пахтакор» жамоаси бу сафар «Зарафшон» меҳмони бўлди ва учрашув 1:1 ҳисобида дуранг натижа билан якунланди.

Дарвоқе, пойтахтимизнинг яна бир вакили «Трактор» эса иккинчи даврадаги муваффақиятсиз одимини давом эттирмоқда. Ушбу турда тракторчилар Фарғонада «Нефтчи»га йирик 0:4 ҳисобида имкониятни бой беришди.

Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Навбаҳор» — «Кимёгар» 6:0, «Темирйўлчи» — «Дўстлик» 1:1, «Самарқанд — Динамо» — «Семурғ» 8:0, «Бухоро» — «Гулистон» 3:0, «Андижон» — «Металлург» 3:0, «Насаф» — «Турон» 4:1, «Сурхон» — «Хоразм» 5:1, «Қизилқум» — «Сўғдиёна» 3:1.

Чемпионатнинг 25-тур учрашувлари 23 август куни ўтказилади.

Ўз мухбиримиз.

ЭНГ УЛУҒ, ЭНГ АЗИЗ БАЙРАМ

Юрт озодлиги йўлида курашган аждодларимиз

СПИТАМЕН

Агар қиличинг қонсираб қолган бўлса, хув анови баланд тоғ чўққисига чиқиб, узоқларга боқ! Суғдиёна устига офат яқинлашмоқда, бу муболаға эмас, айни ҳақиқат. Эй жувонмард, ҳозир шикор (ов) қилиш, айшу ишрат мавриди эмас! Алҳол, эл-юрт бошига ёпирилиб келаётган офат ҳақида ўйла, чунончи қандай оғир кунлар бошланишини билсанг эди...

Дариёд даъватидан.

Ватанимизнинг кўп асрлик тарихида Ватан муҳофазаси, эл-юрт осойишталиги учун ўз жонларидан кечиб, душман билан аёвсиз курашган фидойиларнинг номлари алоҳида эъзозланиб, тарихнинг мўътабар саҳифаларидан муайян ўрин олган. Замонлар ўтиши билан уларнинг номлари афсонавий қаҳрамонларга айланиб, турли нақллар, ривоятлар ва қиссаларда ўз аксини топган. Зотан, халқ абадий барҳаётдир, у ўз қаҳрамонларининг номини ҳеч қачон унутмаган, унутмайди ҳам. Тўмарис, Широқ, Спитамен, Алпомиш, Муқанна ва Маҳмуд Торобийлар ана шундай қаҳрамонлардандир.

Спитамен Зарафшоннинг юқори қисмида ҳозирги Панжаконий яқинидаги бир қишлоқда ўзига тўқ бадавлат деҳқон оиласида (у вақтларда бадавлат зодагонларни деҳқон деб атардилар) туғилиб вояга етади. У ёшлигиданоқ жуда шўх бўлиб, ёзин-қишин овга ҳавас қўйиб, тоғу тошларда кезиб анча чиниқиб ўсади.

Спитаменнинг отаси Суғдиёнанинг кўзга кўринган нуфузли кишиларидан бўлиб, нақл қилинишича, унинг насл-насаби Сиёвуш авлодига бориб туташаркан. Аммо бу қариндошлик ота томониданми ёки она томониданми, бу томонини ҳеч ким билмайди, мавҳум. Бу одамнинг яйловларда қўй-қўзилари кўп бўлмаса-да, бироқ ўзининг зотли тулпорлари билан элда машҳур бўлган. Бинобарин, зотли тулпорлардан сотиб олиш учун олис ўлкалардан харидорлар келиб турган. Бу оиланинг асосий тирикчилик манбаи ана шу савдодан эди.

Спитаменнинг болалик онлари беҳисоб қўй-қўзилар, йилқилар ўтлаб юрган қўм-кўк ўтлоқ, бепоён яйловларда ўтган. У ёшликдан отларга меҳр қўйиб, улар билан бирга ўсди. Спитаменнинг отаси кенг яғринли, келишган гавдали, ўзига етгунча қаттиққўл ва бир сўзли одам бўлган. Шу боис у ўзининг яккаю ягона ўғлини ҳам шундай руҳда тарбиялайди. Бошқа зодагонларнинг боласидек эрка, тантиқ қилиб қўймайди. Меҳнатга чиниқтиради, қаттиқчиликка ўргатади. У ёшлигидан бошлаб от чопишни машқ қилиб, турли қабилалар ўртасида бўлиб турадиган пойгаларда фаол қатнашиб, моҳир чавандоз бўлиб етишади. Унинг отлар билан ҳамнафас ўтган болалиги, келажак ҳаётида шижоатли жанговар йигит бўлиб, камол топишига асос бўлиб хизмат қилади. Отаси уни жисмонан етук, бақувват ҳамда моҳир жангчи бўлиб етишиши учун ўзининг истеъдодли сарбозлари ихтиёрига топшириб қўйган эди. Бинобарин, найза санчиш, гурзи отиш, қиличбозлик ва камондан ўқ отиш унинг кундалик машғулоти эди. Булардан ташқари, отаси ўз ўғлини одамлар билан муомала қилишга ўргатиш учун уни махсус карвон билан Эрон, Ҳамадон, Бақтрия ва бошқа ўлкаларга савдо-тижорат ишлари билан жўнатиб турарди.

Спитаменнинг отаси зотдор тулпорларни парвариш қилишда шуҳрат соҳиби эди. Отларни сайислик (отбоқар) илмидан хабардор, ишбилармон мулозимлар қўлига топширарди. Табиийки, ўлкада бўладиган халқ сайиллари ва турли тантана ҳамда байрамлар муносабати билан ўтказиладиган улоқ ва пойгаларда мазкур зотдор тулпорлар чоптириларди. Натижада бу тулпорларнинг доңғи Сўғдиёнадагина эмас, бошқа ўлкаларга ҳам тарқаларди.

Ривоят қилинишича, Спитаменнинг отаси савдо-тижорат йўли билан Мидияга борганида, у ердан минг тангага бир бияни сотиб олиб, уни ўз юртига келтириб, зотли айғирга қочириб, ундан туғилган тойчоқни Спитаменга атаб парвариш қилган экан. Спитамен ҳам бу тойчоқни ёшлигидан парваришлаб ўстирди. Натижада қора байир Спитаменга ажралмас дўстдек ҳамхона бўлиб қолди. Спитамен суюкли тулпорига «Қорасоч» деб ном қўяди. Қорасочнинг Спитаменга вафодорлиги ҳақида кўплаб ривоятлар тўқилган. Ривоятларга кўра Қорасоч ўз эгасини бир неча марта ўлимдан сақлаб қолган.

Спитамен йигирма ёшга тўлганда Суғдия ҳокими (сатрап) Бесс уни ҳарбий хизматга чақиради. Ўша замон анъанасига кўра, зодагонлар ўз мавқеларига қараб ўнлаб, юзлаб мулозимларини отларга миндириб, қуроллантириб, сатрап ихтиёрига келиши лозим эди. Ана шундай ҳарбий хизматда бўлган ёш Спитамен жангларда маҳорат кўрсатиб, юксак мансабларга эришади ва ниҳоят, суғдлардан тузилган отлиқ аскарларга бошлиқ бўлиб олади.

Спитамен мард ва адолатли, қўли очиқ йигит эди. Бинобарин, унинг қўл остидаги аскарлар ўз бошлиқларини кетидан қолмас ва сўзини икки қилмас эдилар. Ўз навбатида Спитамен ҳам қўлга киритган ўлжанинг кўп қисмини аскарларига тақсимлаб берарди. Шунингдек, арзимаган гуноҳлари учун уларга жазо беравермас, уларнинг ғам-андуҳларига ҳам, шодликларига ҳам шерик эди.

Спитамен бошқа амалдорлар сингари бой бўлмаса-да, хоҳлаган вақтида ўзига керак бўлган маблағни топа оларди. Чунки ундан яхшилик кўрган кишилар, ҳеч нарсани аямасдилар. Шу боис у хоҳлаган пайтида катта бир ишни бошлаб юборишга қодир эди.

Бу даврда македониялик Искандар милоддан аввалги 329 йили Эрон шоҳи Доро III ни енгиб, энди ўз лашкарини Туронга қарши қўйган эди. Амударёдан ўтиб, Сирдарёгача бўлган ерларни осонликча қўлга киритган Искандар мағрурланиб, энди суғдлар, усрушанлар менга қарши қўзғолон кўтармайдилар деб ўйлаган эди. Дарҳақиқат Искандар Эрон ва Афғонистонни босиб олгач, ўттиз минг пиёда ва беш минг отлиқ аскар билан Амударёдан кечиб ўтган эди. Сирдарё бўйида етти шаҳар исён туғини кўтарган эди. Бироқ, яхши қуролланган мунтазам юнон аскарлари маҳаллий ҳимоячилар қаршилигини осонгина енгиб, Сирдарё бўйидаги шаҳарларни бирин-кетин ишғол қиладилар. Фақат Киропольни (Ўратепа) олиш қийинроқ бўлди.

Искандар аввалига ҳийла-найранг билан мен сизларни Эрон шоҳи зулмидан озод қиламан, мен сизларнинг халоскорингизман, деб алдаб суғдлар мамлакатини осонликча забт этди. Унинг пойтахти Мароқандни (Самарқанд) ҳам эгаллади. Бу даврда Искандар чангалига тушмаган фақат Хоразм қолган эди.

Бунга сабаб Хоразм ҳукмдори Фаразманнинг доно тадбири ва дипломатияси эди, у 1500 отлиқ аскар қўриқчилигида Самарқандга бориб, шахсан ўзи Искандар ҳузурига кириб, Александр билан дўстлик иттифоқини тузади ва Искандарнинг келгуси режаларидан маълум даражада хабардор бўлади.

Бироқ, Искандарнинг найрангидан воқиф бўлган тоғлик усрушанлар унга бўйсунмадилар. Ана шундан сўнг ниқоб йиртилди. Искандар усрушанларнинг бир қисмини қириб, бир қисмини қул қилишга фармон берди. Шундан сўнг Искандарнинг асл мақсади барча элатларга фош бўлди.

Ана шу пайтда Спитамен ўз Ватанини, яъни шу кунгача Эрон шоҳи зулми остида эзилиб келган Суғдиёнани янги истилочилардан ҳимоя қилиш режасини тузади. Суғд зодагонларининг бир қисми ўзларининг мустаҳкам қўрғонларига беркиниб олган, бир қисми эса янги ҳукмдор ҳузурига бош эгиб келардилар. Спитамен эса чекка-чеккада аскар тўплаб, озодлик учун жанг бошлашга жазм қилган эди. Спитаменнинг хатти-ҳаракатидан хавфсираган Искандар, уни ўзига оғдириш учун мактублар йўллаб, юксак унвонлар, катта лавозимлар билан сарафроз қилишга ваъда бериб, ўз мулозиматига чақирарди. Аммо, Спитамен Искандарга тобе бўлишни истамасди. У ўзига содиқ ва ишончли бўлган бир гуруҳ жангчилари билан ҳар ер-ҳар ерда қочиб юриб қатъий жангга ҳозирлик кўрарди.

Суғдлар бошда Искандарнинг мен сизларнинг халоскорингизман, деган сўзларига ишониб унга қаршилик кўрсатмадилар, пойтахтлари Мароқанд дарвозасини очиб бердилар. Бироқ, Искандарнинг Сирдарё бўйига юриш қилиб, тоғлик усрушанларга нисбатан қўллаган қирғини суғдларнинг кўзини очиб қўйди. Энди Мароқанд халқи Спитаменнинг даъватларига жавобан қуролланиб, шаҳардаги юнон босқинчиларини қириб ташладилар ва шаҳар истеҳкомини қўлга олдилар. Шундан сўнг Искандар ўзининг ишончли саркардалари — Андромаха билан Каранни Спитаменга қарши юборади.

Яхши қуролланган юнон аскарининг яқинлашиб келаётганини эшитган Спитамен, чўлга чекиниб дахлар ва массагетларни Искандарга қарши оёқлантириш ҳақидаги режасини ўз сафдошларига батафсил тушунтириб берди. Шундан сўнг Спитамен Мароқандни ташлаб, Зарафшоннинг ўнг томонига ўтиб, жангчиларидан бир қисмини қирғоқдаги тўқайга пистирма қўйиб, ўзи чўлга чекинди. Саркарда Каран ўз отлиқлари билан дарёдан ўтиши билан пистирмага дуч келиб ўққа тутилди. Шу аснода чўлдан Спитамен ўз отлиқлари билан етиб келиб, душман аскарини ҳалокатга етказди. Каран омон қилган оз сонли аскари билан қочиб дарёдан ўтиб, Андромаха аскарларига қўшилиб, Мароқандга чекиндилар ва дарвозаларни беркитдилар. Бу воқеани Искандар Хўжандда эшитди. Искандарнинг ўзи барча аскарини йиғиб Мароқандга қараб юриш бошлади. Мароқанд шаҳрини қамал қилиб турган Спитамен Искандарнинг келаётган хабарини эшитгач, душманнинг ҳисобсиз мунтазам аскарига қарши тура олмаслигини сезиб, шаҳар қамалини бўшатиб, дарёдан ўтиб, қум ичига чекинди. Спитаменнинг мақсади Искандарнинг аскарларини ўз ортидан эргаштириб Қизилқум ичкарисига алдаб олиб кириб қириб ташлаш эди. Бироқ, Искандар бу ҳийлани пайқагандек, уни таъқиб этмади, аксинча орқага қайтиб қўзғолончиларга кўмак берган қишлоқ ва овулларнинг аҳолисидан ўч олиб, улардан бир юз йигирма минг кишини қириб ташлайди.

Милоддан аввалги 328 йили Искандар Спитаменнинг массагетлар орасида яшириниб юрганидан хабар топиб, уларга қарши қўшин юборади. Аммо Спитамен олти юз отлиқ аскари билан тўсатдан Бақтрияда пайдо бўлади ва Искандар қўшинига ҳужум қилади. Жангда мағлубиятга учраган Спитамен омон қолган жангчилари билан чўлга яширинади. Айрим маълумотларга қараганда, милоддан аввалги 328 йилда Хоразм ҳукмдори Фаразман Искандар таъқибидан қочиб келган Спитаменга Хоразмдан бошпана берган. Аммо Спитамен туфайли Искандарнинг ўч олишидан қўрққан массагет қабила бошлиқлари хиёнат йўлига кириб Спитаменнинг бошини кесиб Искандарга юборадилар. Қўзғолон раҳбари қатл этилганига қарамай, халқ ҳаракати тўхтамади. Милоддан аввалги 327 йили бу қўзғолон бутунлай бостирилди. Суғднинг уч йил давомида қаршилик кўрсатиши, аҳолининг қайта-қайта бош кўтариши, истеъдодли йўлбошчи ва фидойи ватанпарвар Спитаменнинг жўшқин фаолиятининг натижаси эди. Зотан, аждодларимизнинг ҳар бир эзгу ҳислатлари биз учун ибратлидир.

Турғун ФАЙЗИЕВ.

Эътироф

БУНЁДКОРЛИК ҚОЛАДИ

Шаҳардаги турар-жой манзилларию кўчалар, мавзе, гузар ва корхона-ю муассасалар қаерда жойлашганлигини аниқ билишда ҳайдовчига тенг келадиган киши топилмаса керак. Чунки бу касб эгалари хизмат юзасидан ҳар бир йўловчининг оғирини енгил қилади, манзилига элтади. Хуллас, бир сўз билан айтганда ҳамюртларимиз билан доимий мулоқотда бўладиган ҳайдовчи шаҳримиздаги ҳар бир ўзгаришу янгиликдан хабардор эканлиги ойдек равшан.

Дўстим Фурқат ўн йилдирки такси ҳайдаб доимо йўловчилар хизматида. Кунларнинг бирида Фурқатни ниҳоятда шодон кайфиятда учратдим-у сўрадим:

— Ҳа, оғайни, ишлар зўрми, дейман.

— Э, нимасини айтай, дўстим. Ҳозиргина хорижлик йўловчилардан бирига хизмат қилдим. Ёшлиги деярли Тошкентда ўтган бу ҳамроҳим шаҳримиздаги ўзгаришларни кўриб ҳайрону лол қолди.

Фурқат сўзлаяптию менинг ҳам руҳим кўтарилиб хурсандчиликдан ўзимни қаерга қўйишимни билмаяпман.

Аслида воқеа бундай бўлган экан. Фурқатни хизмат юзасидан «Интерконтиненталь» меҳмонхонасига чақиришади. Ёши 70 ларга борган, кўринишидан ҳали тетик россиялик меҳмон Владимир Кузнецов Фурқатдан шаҳар айлантиришини, айниқса Себзорга бориши лозимлигини айтади.

— Себзорга кетаяпмизу, меҳмон амакининг юз-кўзларида қувонч ифодаси зоҳир бўлади, кўчаларга, янги бунёд этилган иншоотларга тикилиб, ҳайратланади, — дея ҳикоясини бошлади Фурқат. — Очиғини айтсам, ўзи айтган манзилни топгунимизча роса овораи-сарсон бўлдик. Ниҳоят амаки айтган жойни зўрға топдик.

— Илгари Тошкентда бўлганмисиз? — сўрадим Владимир Кузнецовдан.

— Ҳа, ўғлим, Тошкент менинг иккинчи она шаҳрим. Чунки иккинчи жаҳон уруши йиллари ота-онамдан етим қолиб Ленинграддан Тошкентга эвакуация қилинганман. Ёшлигим Себзорда ўтган. Мени фарзандим дея бағрига олган Комил ота ва Насиба аялар оқ ювиб, оқ тарашган, ўқитишган. Ёшликдаги дўстларим ҳам ўзбеклар эди. Ўзбекистонда 15 йил яшадим. Ота-онамиз вафот этгач (Комил ота, Насиба аяларни назарда тутмоқда: муаллиф) олий маълумот олиш, аниқроғи учувчи бўлиш учун Россияга жўнаб кетдим. Гарчанд учувчи бўлолмаган бўлсамда, авиация соҳасида пенсияга чиққунча ишладим. Гап бунда ҳам эмас. Тошкентда, айниқса Себзор, Эски шаҳар, Юнусободда шунчалик кўп қурилишлар қилиб тубдан ўзгартириб юборибсизларки, очиғи танимай қолдим. Бу ҳам бўлса Мустақиллик шарофати. Мен қувонч билан шуни айтишим жоизки, ўзбекистонликлар бунёдкорликни авж олдириб, янги-янги бинолар, турар-жой мавзелари, корхона-ю муассасалар, мактаблару спорт иншоотлари қуряптиларми, демак серқуёш Ўзбекистоннинг келажаги буюк.

Дарҳақиқат, шаҳримиз кейинги йиллар мобайнида ниҳоятда гўзаллашиб, файзли гўшага айланиб бормоқда.

Бу дил сўзларимизни юқорида эслаганимиз россиялик Владимир Кузнецов каби меҳмонлар эътирофида кўрамиз.

Бу буюк ўзгаришларни, истиқлол қадрининг аҳамиятини элим, юртим деб ёниб яшаётган ҳар бир ватандошимиз юрак-юракдан ҳис этиб турибди.

Ҳа, азиз ҳамшаҳарлар, яқинлашиб келаётган Мустақиллигимизнинг тўққиз йиллиги байрамини ҳар биримиз муносиб совғалар билан кутиб олайлик. Илоҳим, қанча-дан-қанча ота-боболаримиз курашиб, аммо армон билан етишолмаган истиқлолимиз абадий, осмонимиз мусаффо бўлсин.

Акбар ЙЎЛДОШЕВ.

Огоҳлик — давр талаби

СЕНИ ЁМОН КЎЗЛАРДАН АСРАСИН, ЮРТИМ!

Юртим, осмонингда булут кўрмасам дейман. Ҳароратли қуёшинг ҳар қандай булутни зумда парчалаб ташлаш қудратига эга бўлса-да, ҳамиша осмонингни мовий денгиз каби тиниқ ва беғубор бўлишини истайман.

Неажабки, табиат сирли, ҳаёт мураккаб экан. Баъзан бу ёруғ оламда ўзини ўтга урган парвона мисол шошқинч, адашган булутлар ҳам кўзга ташланиб қолади. Ҳар қанча уринмасин парвона куйиб кул бўлади. Бесабаб, бемаврид пайдо бўлган булутнинг ниҳояси ҳам шундай аянчли якун топади. Бу исботини топган ҳақиқат.

Бугун она-заминимиз, муқаддас тупроғимизга шум ниятла қадам қўйган ғанимларни ўша булут ва парвонага ўхшатгим келади. Бу табаррук диёр бошидан не-не қора кунларни кечирмади. Бу ўлкага кимки қилич кўтариб кирган бўлса барчаси шу ярогдан нобуд бўлди. Бунга тарих шоҳид.

Ўйлаб ўйимга етолмайман. Уларнинг мақсади нима ўзи? Нега бу қузғунлар бизнинг тинчлигимизни кўришолмайди? Нега озод халқ истиқболига тош отишга уринишади? Хўш, бундан нима топишади? Ҳасадгўй, хиёнаткор, қора ниятлилар шу қилмишлари билан наҳотки ўзларига гўр қазиётганликларини билмасалар. Била туриб нега қўлларини қонга ботиряптилар. Ишонч билан айтамизки, Сурхон воҳасига суқулиб кириб олган бир тўда ғаламис террорчилар мамлакатимиз тинчлиги ва осойишталигига раҳна солишга беҳуда уринишмоқда. Улар биринчи кунларданоқ Мустақиллик йўлида собитқадамлик билан ишлаётган ва яшаётган халқ ғазабига дучор бўлишгани ҳам ана шундан далолат бериб турибди. Ҳарбийларимиз ғорга жойлашиб олган террорчиларнинг асосий гуруҳига қўққисдан ҳужум уюштиришди. Каллакесарлар уясини қўриқлаб турган жангарилар қириб ташланди.

Босқинчи гуруҳларни йўқ қилиш борасида амалга оширилаётган операцияларда Ватанимиз ва халқимиз ҳимоясига отланган ҳарбийларимиз орасида афсуски қурбонлар ҳам борлиги бугун барчага маълум. Халқимиз бу қонли тўқнашувда навқирон ёшида ҳалок бўлган ўз фарзандлари, жасур ва мард ўғлонларининг жасоратини ҳеч қачон унутмайди. Зеро, бу Ватан ҳимоячиларимиз бугун сафимизда бўлмасалар-да, лекин хотирамизда мангу яшайдилар.

Бу юрт элпарвар, тинчликсевар юрт. Халқимиз меҳмондўст, бағрикенг халқ, шундай экан ҳаёт инсонга бир марта берилишини яхши билади. Умри давомида яхши ном қолдиришга ҳаракат қилади. Бугун барчамиз бир овоздан: Мабодо Ватан ҳимояси учун лозим бўлса, ўғилларимизни оқ фотиҳа билан чегарага жўнатишга тайёрмиз. Ватаннинг ҳар бир қаричи ҳам Ватан. Кимки унга ёмон ният билан қадам қўяр экан, юртсевар халқимиздан ўз жазосини олади, деяётганимизнинг боиси ҳам шунда.

Юқорида биз она замин тупроғини олтинга тенг дедик. Бу бежиз эмас. Чунки хорижга саёҳат қилган дўстларимиз ҳамиша бизга қизиллар тузуми зўравонлигидан туғилган юртидан қувғин қилинган ватандошларимизни учратишганини, улар биринчи навбатда юртдошларидан бир сиқим она-юрт тупроғини сўрашганини айтишади. Ўзимиз шоҳид бўлган бир мисол. Бундан тўрт йил муқаддам мактабдош дўстимизнинг тоғаси узоқ айриликдан сўнг чет элдан она шаҳри Тошкентга келадиган бўлди. Меҳмонни аэропортда кутиб олдик. Висол дамлари қандай ширин...

Манзилга етиб келгач, меҳмон машинадан тушди-ю одамлар кўз ўнгида бирдан ўзини ерга ташлади. Шашқатор кўз ёшлари билан ерни ўпа кетди. Уни култиғидан тутиб кўтардик.

Шунда у: «Бу тупроқдан қадамим узилганидан бери уни қўмсайман. Бир қисмини олтинга алмаштиришга тайёрман. Ниятим агар насиб этиб она-юртимга қайтсам ўзим ўсиб-унган остонам тупроғини кўзимга суртиш эди. Алҳамдулиллоҳ, муродимга етдим», деди.

Ўшанда биз ана шундай табаррук замин, озод Ватанда яшаётганимиздан ўзимизни яна бир карра бахтиёр ҳис этдик. Бундай табаррук тупроқни қадрламаслик нонкўрлик эканлигини яна бир карра чуқур англаб етдик.

Асосий мавзуга қайтайлик. Матбуот хабарларидан маълум бўлишича, террорчилар бугун бутунлай талвасага тушиб қолишди. Уларни қириб ташлаш якуний босқичга кирди. Аламзадаларнинг қолган-қутгани арчазор, ғор ва қалин дарахтзорларга қочиб, ўша ердан паноҳ топишга ҳаракат қилишмоқда. Лекин бунга йўл қўйилмайди. Уларни ер билан яксон қилинади. Малайларга ўлим муқаррар!

Кўча-кўйда ҳамшаҳарларимиз билан учрашганимизда улар шундай дейишди:

— Одамларнинг тинчини бузган, қон тўққан ёвузлар халқнинг қарғишига учрайди. Бу дунёда ҳам, у дунёда ҳам жазодан қочиб қутулолмайди, — дейди юнусободлик Маҳсума Қодирова.

— Мана бир неча кундирки Ўзбекистонимизнинг тинчлигини, юксалишини кўра олмаётган ёвуз кучлар осойишталигимизни бузишмоқда. Ҳарбийларимиз уларни тез йўқ қилиш ниятида бузғунчиларга қарши курашга отланган. Шундай бўлиши ҳам табиий, чунки чаённинг иши — заҳар солиш, бузғунчининг иши — тинч ҳаётни бузиш. Шундай экан, газандаларга мутлақо шафқат йўқ, — дейди яккасаройлик нуроний отахон Қосим ота Акбаралиев.

— Нияти жиноятчилик, наркобизнес ва қўпорувчилик бўлган бу худобезорилар эрта-индин даф этилади. Бунга ишончимиз комил. Лекин бу бизнинг хотиржам ўтиришимиз учун асос бўла олмайди. Токи Мустақиллигимизни кўра олмайдиган ғанимлар бор экан, бизнинг бефарқ ва беэътибор бўлишга ҳаққимиз йўқ. Юртбошимиз айтганларидек, **«Тинчлик учун курашиш керак, жон бериш керак. Тинчлик учун инсон ўзининг бутун кучини, ақл-идрокини сафарбар этиб, ҳаракат қилиши, меҳнат қилиши керак»,** — дейди бизга Бибисора Ғуломова.

Гапни мухтасар қилиб айтмоқчимиз. Қаҳрамон укажонларимиз. Сиз бизнинг, юртнинг тинч ва осойишталиги йўлида ўз кўксингизни ажал ўқига тутдингиз. Фарзандларимиз мактабларда хотиржам таҳсил олишлари, турмушимиз янада фаровон бўлиши учун жон фидо қилдингиз. Сизнинг кўрсатган жасоратингизла террорчилар ер тишламоқда. Сиздек фидойилар бор экан, бу безорилар тез кунда ер билан яксон бўлади. Илоҳим, Она юртимизни ёмон кўзлардан асрасин!

Маҳмуд ОРИПОВ.

Донишмандлар хазинасидан

ҲОТАМНИНГ ЕТТИНЧИ САФАРИ

(Давоми. Боши газетанинг 92,95-сонларида)

Шоҳболшоҳ кўп эҳтиром айлади. Шаҳзода Меҳровар икки адад учқур от сўради. Шоҳ икки адад учқур отни инъом айлади. Бирини миниб, бирини етаклаб етиб келди. Ҳотамни сиҳат ва саломат топди, худога шукурлар айлаб, отга миндилар. Бир неча муддат учиб юриб, оллоҳ-таоллонинг инояти бирлан дарёйи Қаҳрамондин ўтдилар, бир бўстонға тушдилар. Меҳровар дедиким яна менга жавоб бўлса, отам хизматларига бориб, лашкар бирлан хазиналар келтирсам. Энди бундан буёғи жазираий Барзаҳдур деб, Ҳотамдин жавоб олиб, отаси олдига, туман жазирасига учар отни миниб равона бўлди. Меҳрдоршоҳга хабар бўлдики, шаҳзода Меҳровар келадур деб, Меҳрзоршоҳ истиқбол айлаб шаҳарга олиб кирди. Шаҳзода онасини ҳам кўриб, хешу ақраболардин сархуш бўлиб, отасига воқеаларни бир-бир баён айлади. Меҳроваршоҳ лашкар йиғиб, дарҳол сафар асбобини Моҳёршоҳга тухфалар муҳайё айлаб, чодир-чаман хазиналар бирлан шаҳзода Меҳроварни йўлга солди. Меҳрдоршоҳ яна тараддуд айлаб турди. Алқисса, Меҳровар асъасаю дабдабалар бирлан ул бўстон атрофига келиб тушди. Саропардаларни соз айлаб ўзи Ҳотамни истаб борур эрди. Ҳотам то булар келгунча ҳафт нотиқ ани оқ паридан куйдириб, баданига суртиб, аслига келиб, бир дарахтни тагида уйқуда эрди. Ҳотам уйғониб Меҳроварни кўриб шод бўлди. Меҳровар Ҳотамни кўриб тарабнок бўлиб, иковлари қўл тутишиб ораста жойга келдилар. Парилар даста-даста, тўп-тўп, хайл-хайл, гуруҳ-гуруҳ бўлиб кўриниш айлаб салом бердилар. Бул кечани ўткариб эрта билан нонуштадин кейин савора бўлиб Моҳёршоҳнинг қалъасини олдиға тушдилар. Посбонлар Моҳёршоҳга хабар бердилар, бир улуғ лашкар келиб фалон ерга қўндилар деб, Моҳёршоҳ вазирини элчи айлаб, дастурхонлар чиқарди. Бу лашкарни дўст ёки душманлиғини билмак учун Меҳровар элчи, бўлғон вазир шоҳини бисёр эҳтиром айлаб пешкаш ва тухфалар бирлан бир номани шоҳга арздоший этиб юборди. Вазир шоҳ олдига бориб таъриф ва тавсифлар айлаб номани берди. Мунший ул номани олиб ўқиди. Аввал баноми субҳон ал-мулк илоҳий ал-лази лойамут ва жаъми анбиёлар, мундин сўнгра Ҳотам ибн шоҳи Тай Яманийдин шаҳзода Меҳровар туманидин шулки, ул шарти саволларни шоҳ айтиб сўраб эрдилар, жавоб олиб келубдурмиз, агар сўрасалар тайёрдурмиз дебдур. Моҳёршоҳ вазирини яна буюрди. Вазир таклиф айлаб меҳмонларни шаҳарга олиб кириб бир яхши озода жойларга туширди. Зиёфатлар бирлан бул кечани ўткардилар. Эртасига Моҳёршоҳ ўзига зийнатлар берди, аскарияларни ҳам ораста айлаб, шаҳзода бирлан Ҳотамни азбаройи кўриниш чақирди. Сандалилар, масандлар узра меҳмонларни ўтқизиб навозишлар қилди. Ҳотамни кўриб алоҳида сандали қўйиб ўзига яқин олди. Баъдаз фароғи дастурхон ва таом, дуойи фотиҳадин сўнг сўрадики, эй жавонмард қайси пардадин келурсиз ва нима муддаода бу ерларга қадам қўйибсиз, отингиз нимадур? Ҳотам ўрнидан туриб, озоби шоҳона ва тасламот париёна айлаб, бешдин ҳикоя саргузаштини бир-бир баён айлаб, бул ерга сўзни олиб келдиким, шоҳни кўриб зиёрат айладиким деб, ул кумушдин бўлғон марварид васлини шоҳға кўрсатди. Шоҳ кўрдиким байзадур. Ул дурни ҳам олиб чиқиб ёнига қўйди. Ҳамранг, ҳамсанг (бир хил оғирликда)лиги баробар эрди. Ҳотам дедики, эй шоҳи ҳумоюнлар энди бул дурни меҳрибонлиқ юзидин каминага инъом айласалар, зиҳи давлат ва саодатлари бўлғай деди. Моҳёршоҳ дедиким, хўб бўлур азбаройи шарти савол ул мурғи лонишни пайдо бўлишини зуҳурга келтирсалар деди. Аҳдики халойиқ орасида боғлаб эрдим вафо қилсам деди. Ҳотам даржавоб шоҳи мурғи ҳафт нотиқалардин ёд олган қиссани бекаму зиёд тақририга иншо айлаб адо қилди. Моҳёршоҳ ўрнидин туриб Ҳотамни пешонасидан ўпиб бароколлоҳ ал-аъзим деб ул байзайи мурғи лониш бирлан қизи Саймойи Гулчеҳрани Ҳотамға инъом айлади. Ҳотам аркони давлатларни олдида Сиймойи Гулчеҳрани менинг синглим деб, шаҳзода Меҳроварга фотиҳа айлади. Ҳозирлар ҳамма муборакбод айладилар. Моҳёршоҳ дедиким, ушбу йигит чиндин Ҳотам экандур, оллоҳни ризоси учун мунча тараддудлари ростдур. Ямандек вилоятни тож-тахтларидин кечиб бу ерларга келиб, корихайр ишларни қилур, бўлмаса бўлак одамларни ҳадди бўлмаса керак деб фахрланарди. Дарҳол тўй тараддудига тушди. Бул тарафдин, Меҳровар отасига нома ёзди. Меҳрдоршоҳ ул нома мазмунидин огоҳ бўлиб беҳад, беқиёс тажаммуллар бирлан аркони давлат ва ўрта хотинлари бирлан Меҳровар онаси бош бўлиб, ҳаммалари етиб келдилар. Моҳёршоҳ ҳукми бирлан буларни ҳам бир озода жойга тайин айладилар. Ҳар икки подшоҳ бир бўлиб, бир улуғ тўй париёна айладилар. Ҳамма улуғ ва кичикни кузатдилар. Алқисса, ўз қоидалари билан Сиймойи Гулчеҳрани Меҳроваршоҳ никоҳига киргаздилар. Икки ошиқ муштоқлар бир-бирларидан комиёб, номкор бўлиб, Ҳотамнинг ҳаққига дуойи хайр айладилар. Бу янглиғ тўйлар ва тамошолар анонамиға етди. Ҳотам Моҳиёршоҳдан рухсат сўради. Кам, энди ул муштоқлар ҳам муродларига етсалар деди. Моҳиёршоҳ хўб бўлур деб Сиймойи Гулчеҳрага ажнос моллар билан онасини қўшиб, ўрда хотинларидин анча ҳамроҳ айлаб, Меҳрдоршоҳга беҳад инъомлар бериб, париларнинг лашкаридан неча сардорларни қўшиб, жазройи Туман сарви узатди. Ҳотам билан видолашиб қолди. Меҳрдоршоҳ малика Гулчеҳрани олиб оз фурсатларда ўз маконига келди. Ўз халқиға ҳам тўй-тамошолар қилиб берди. Ҳотам бу ишлардин фориғ бўлиб, Меҳрдоршоҳдин жавоб сўради. Меҳрдоршоҳ ҳам кўп иззат-эҳтиромлар кўрсатиб, шаҳзода Меҳроварга буюрдиким кўп аскарлар бирлан биродарингни Ҳуснободга еткуриб, хизмат айлаб келғил деб. Меҳроваршоҳ ҳам сафар асбобини соз айлаб, Ҳотамни тахтиравонга доҳил айлаб, парилар кўтардилар. Меҳрдоршоҳ бирлан Ҳотам видолашиб йўлға тушдилар. Кўп юриб дарёйи Қаҳрамондин ўтиб девлар пардасига қўниб ором олдилар. Девлар ҳадялар бирлан келиб инъомлар олиб кетар эрдилар. Девларнинг «йўл бўлсин» деб, сўраган саволларига Меҳроваршоҳ шундай жавоб берар эрди: «Ифрисекоҳ илон суратидин аслиға келубдурмиш, ул паррага фотиҳа ўқиб келмак учун борармиз. Девлар хушвақт бўлур эрдилар. То маҳкол дев пардасига қадам қўйдилар.

(Давоми бор).

Хотира уйғонса гўзалдир...

Дарҳақиқат шундай инсонлар бўладики, дунёдан ўтгач у ҳақда тез-тез эслаб туриладн, унинг айтган гаплари-ю қилган ишлари бот-бот ёдга олинади. Ўзининг бутун умрини қалам тебратишдек машаққатли ишга фидойилик билан бахш этган Тўлқин Расулев ана шундай инсонлар сирасига киради.

Бирон бир кун йўқ-ки, у ёки бу сабаб билан Тўлқин ака ҳақида эсламасак.

Ушбу сатрларни қоғозга тушираётган камина илк бор Тўлқин Расулев билан 60-йилларнинг бошларида, Ўзбекистон телеграф агентлигига ишга келган пайтда танишган эдик. Ана шунга ҳам 40 йил бўлибди. Шу йилларнинг чорак асри давомида Тўлқин ака «Тошкент оқшоми» газетасида фидойилик билан меҳнат қилди ва шунча вақт у билан ёнма-ён ишладик, табиийки, унинг гўзал ва мароқли суҳбатларидан баҳраманд бўлдик.

ДИЛКАШ ВА ҲОКИСОР ЭДИ

Ҳаётдан кўз юмган инсонлар ҳақидаги фақат яхши хотираларни эслаш, унинг яхши хислатларини гапириш халқимизга хос бўлган ажойиб фазилатлардан биридир.

Тўлқин ака жуда дилкаш ва ҳокисор инсон, қалами ўткир, иқтидорли ижодкор эди. Бунга биз ўзимиз жонли гувоҳ бўлганмиз. У кирган давраларда доимо ўзгача кайфият ҳукм сурар, шундай давраларнинг доимо гули бўлиб ўтирарди. Ўзининг ширин сўзлари ва ҳазиллари билан ҳар қандай даврага ўзгача кайфият бағишлайдиган ҳам Тўлқин ака эди. Шу боисдан биз, яъни ҳамкасб дўстлар Тўлқин акани чойхонадаги ошгами ёки ишдан кейин бўладиган бирон бир зиёфатгами, албатта олиб боришга ҳаракат қилардик.

Шундай зиёфатлардан бири таҳририятда ишлайдиган қизимизнинг турмушга чиқиши муносабати билан ташкил этилди. Кун жуда иссиқ эди. Ишдан кейин ҳаммамиз қиз зиёфатига бордик. Одам кўплигидан тўй соҳиблари жуда шошиб қолишди, чой келса пиёла етишмайди, пиёла бўлса чой йўқ. Шунда Тўлқин ака:

— Солиҳжон, Брежневнинг Африка қитъасида кутиб олинишининг ўзи бўлдику, — деди секингина мийиғида кулиб.

Ҳа, дарҳақиқат, Тўлқин ака ҳар қандай вазиятни тўғри баҳолаган ҳолда жуда топиб гапирарди.

1990 йили юрак инфаркти бўлиб ётган вақтида уни кўргани Кардиология институтига бордим. Реанимация бўлимидан эндигина беморхонага чиққан эди. У билан гаплашиб, кўнглини кўтарадиган сўзларни айтдим. Шундай ҳолатда ҳам у ўзини хушчақчақ ҳолатга солган бўлиб:

— Деворга осилишимизга озгина қолган экан-да, — деди.

Кейин бу гапнинг мағзини чақдим. Бизлар ишлайдиган бинога кираверишдаги мармар устунга оламдан ўтган газета ходимларининг суратлари осиб қўйиларди. Кейин билсам Тўлқин ака ўзи касал бўлса-да ҳазилни юрагига сиғдириб шунга ишора қилган экан.

... Бир куни диққат бўлиб ишлаб ўтирган пайтда профессор, раҳматли Очил Тоғаев келиб қолибди. Тўлқин ака уни унчалик рўйхуш бермай кутиб олган экан домла:

— Жуда ўсиб қолибсанку, бола, — дебди жаҳл билан.

— Ўзи муддао нима, —дебди шунда Тўлқин ака бироз асабийлашиб.

Орага бироз сукунат чўкибди. Очил Тоғаев ўринсиз гапириб хафа қилиб қўйгани боис Тўлқин акага юзланиб:

— Ўзинг яхши йигитсан, сендек иқтидорли қаламкашлар кўп бўлса қанийди, — дебди вазиятни юмшатган бўлиб.

— Э, домлажон, — дебди ним табассум билан Тўлқин ака, ораларида ҳеч гап ўтмагандек, — сиздақа профессорлар бизнинг бахтимиз.

Қарабсизки, бир оғиз сўз билан Тўлқин ака Очил Тоғаев билан яна апоқ-чапоқ бўлиб олибди. Кейин уни кузатгани ўрнидан туриб:

— Қани, домлажон, биринчи бўлиб сиз чиқинг эшикдан, — дермиш Тўлқин ака.

— Йўқ, ўзлари йўл бошласинлар, — дермиш Очил ака.

Сўнг энг мақбул йўл топилибди: иккалалари қоринларини қоринларига тегизиб, эшикдан таҳририят йўлагигача баравар чиқишибди.

Тўлқин ака ҳаётидаги бундай воқеаларни биз тез-тез хотирлаб турамиз, унинг айтган қизиқ гапларини бот-бот эслаймиз.

Юқорида биз Тўлқин аканинг сўзамоллиги ҳақида гапирган эдик. Гоҳида ўзи гапираётган гаплардан ўзи завқланиб унга ёлғон-яшиқларни ҳам қўшиб юборарди. Шундай пайтларда бизлар:

— Тўлқин ака, ўтган гал айтган пайтингизда бундай гаплар йўқ эди-ку, — деб берган саволимизга қувноқлик билан:

— Ҳа, энди, сизлар маза қилинглар деб ёлғон гапларни ҳам қўшиб юбордим-да, — деб вазиятдан енгилгина чиқиб кетарди.

«Тошкент оқшоми» газетасида чорак асрдан зиёд ҳалол ва фидокорона меҳнат қилган, одоб-аҳлоқ тўғрисидаги, анъана ва қадриятларимиз ҳақидаги ажойиб ва ибратомуз мақолалари, дилбар ҳикоялари ва шеърлари билан, мароқ билан ўқиладиган рисола ва китоблари билан ўз мухлислари ўртасида ҳурмат ва эътибор қозонган, самарали фаолияти учун Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист деган фахрий унвонга сазовор бўлган Тўлқин Расулев олтмиш ёшга ҳам етмай ҳаётдан барвақт кўз юмди, беш нафар фарзанди, умр йўлдоши ва неваралари бундай аччиқ қисматдан бўзлаб қолишди.

Ўша куни, 26 апрель эрта тонгда уйдаги телефон жиринглаб қолди. Гўшакни кўтардим. Ундан қадрдон дўстим Ўткир Ҳошимовнинг:

— Солиҳжон, Тўлқин ака оламдан ўтибди, — деган мунгли овози эшитилди.

Ўша куни жума эди, ўша куни арафа эди. Одамлар тириклик чоғида ёки оғир касал бўлиб ётган пайтида худди ана шундай кунлардан ёрлақашини Аллоҳдан илтижо қилишади. Тўлқин Расулевни худди ана шундай қутлуғ кунда сўнгги йўлга кузатдик...

Бировлар дилига асло озор бермайдиган, каттага ҳам, кичикка ҳам бирдек муомала қиладиган, ҳаммага «Азизим» деган сўзни айтадиган Тўлқин Расулев август ойининг йигирманчи санасида таваллуд топган эди. Шу кун муносабати билан биз у ҳақдаги, дилкаш ва ҳокисор ҳамкасб дўстимиз ҳақидаги айрим хотираларни оқ қоғозга туширдик. Зеро хотира уйғонса чиндан-да гўзалдир.

Солиҳ ЁҚУБОВ.

Шанбадан шанбагача: мунажжим тавсиялари

ҲАФТАНГИЗ ХАЙРЛИ КЕЛСИН

• 19 август — шанба (Ойнинг 19/20 куни). Куннинг оғир асорати одамнинг ҳушини олиб, воқеликни тўғри қабул қилиш қобилиятидан маҳрум этади. Бугун ҳеч қандай муҳим қарорни қабул қилиш, қандайдир қатъий ҳаракатлардан, янги ғояларга берилишдан тийилиш керак — зеро, буларнинг ҳаммаси сизни саробга бошлайди. Кун бўйи хонангизда шам ёки лампа ёниқ тургани маъқул.

Бошингиз, кўриш ва эшитиш аъзолари хасталикларга мойил бўлади. Ҳаддан ташқари толиқишга йўл қўйманг. Хотира ва нутқ қобилиятингиз сусайиши, асаб хасталиклари, руҳий беморлар аҳволи оғирлашиши мумкин. Қон қуйиш, қорин бўшлиғида жарроҳлик операцияларидан тийилиш керак. Руҳий муолажалар билан даволаш самара бермайди. Шифобахш гиёҳлар, игна санчиш билан боғлиқ муолажалар фойда қилади.

Даҳшатли тушлар кўришингиз мумкин, лекин қўрқишнинг ҳожати йўқ — улар пуч бўлади.

• 20 август — якшанба (Ойнинг 21 куни). Мантиқ ва ақл-фаросат туйғуларингизни сусайтириб, фазодан ахборот олишга халақит бериши мумкин. Бошқа ҳамма ҳолатларда мазкур кеча-кундузнинг ахборот-энергетика таркиби инсон учун жуда қулай келади. Ўз яқинларингизга эътиборлироқ бўлинг — бугун улар билан жанжаллашиб қолишингиз эҳтимоли бор. Бу эса ҳаётингизни анча маҳалгача мураккаблаштириб қўйиши мумкин.

Сийдик пуфаклари ва буйраклар заифлашади. Қон босими ошиши эҳтимоли бор. Қорин бўшлиғида жарроҳлик операциялари тавсия этилмайди. Пластик операциялар, косметик муолажалар, тиш оғриғини даволаш бугун тавсия этилади. Нафас қисиш хасталиги билан оғриган беморлар ўзларини эҳтиёт қилишлари зарур.

Қоқ тун ярмида кўрилган тушлар айниқса тўғри келиши эҳтимоли кўп.

• 21 август — душанба (ойнинг 21/22 куни). Янги билимларни эгаллаш учун бу кун жуда қулай ҳисобланади. Шу кеча-кундузги Ойнинг таъсир қудрати инсонда интеллектуал қобилиятни кучайтиради — имкониятни қўлдан бой берманг. Кўп кишилик олағовур жамоа йиғилишларига борманг — бугун зўр-базўр танийдиган кишиларингиз сизни нохушликларга тортиши мумкин.

Кун саломатлигингизга жиддий хавф солмайди — фақат ўзингизга эътиборли бўлсангиз кифоя. Тўғри ичак ҳамда ички моддалар алмашинуви аъзолари хасталиклари ҳуруж қилиши мумкин. Юқори нафас йўлларини даволашни бошлаш тавсия этилади. Юқумли хасталикларнинг зўрайиши эҳтимоли бор. Асабларингизни толиқтирманг.

Тушларингиз пуч бўлиб, уларнинг талқинига вақтингизни беҳуда сарфлаб ўтиришнинг ҳожати йўқ.

• 22 август — сешанба (Ойнинг 22/23 куни). Инсоннинг интеллектуал қобилиятлари фаоллашади. Бу кун янги билимларни эгаллаш, имтиҳонларни топшириш, янги ишларни бошлаш учун қулай ҳисобланади. Мазкур кеча-кундузда Ой сайёраси таъсири ижодий иш билан шуғулланувчиларга ҳомийлик қилади.

Бугун бод хасталиги ҳуруж қилиши мумкин. Кекса кишиларни қуймич нервининг оғриғи, «санчиқлар» безовта қилиши эҳтимоли бор. Фавқулодда ҳолатлардан ўзга вақтда қон қуйиш муолажасидан тийилиб турган маъқул. Жигарда жарроҳлик операциясини ҳам бошқа кунга кўчириш мақсадга мувофиқ. Фаол нафас олиш машқлари ҳамда ўпкада жарроҳлик операциялари тавсия этилади.

Тушларингиз бирон-бир арзирли хабар беролмайди.

• 23 август — чоршанба (Ойнинг 23 куни). Инсоннинг интеллектуал қобилиятлари фаоллиги давом этади. Кун янги билимлар олиш, имтиҳонлар топшириш ва янги ишларни бошлаш учун қулай келади. Ой сайёраси бугун ҳам ижод билан шуғулланувчиларга ҳомийлик қилади.

Бугун ҳавонинг ифлосланишига сезгирлик кучаяди. Бод хасталиги зўрайиши мумкин. Кекса кишиларни қуймич нерви оғриғи, «санчиқлар» безовта қилиши эҳтимоли бор. Фавқулодда зарурат бўлмаса — қон қуйиш муолажаларини қолдириб туриш керак. Жигарда жарроҳлик операциясини ҳам бошқа кунга кўчирган маъқул. Фаол нафас олиш машқлари, ўпкада жарроҳлик операциялари тавсия этилади.

Тушларингиз пуч бўлади.

• 24 август — пайшанба (Ойнинг 23/24 куни). Ойнинг 24-кунида табиат кучлари янгиланишга сафарбар этилади. Инсоннинг ахборот-энергетика таркибида ҳам айнан шундай жараёнлар юз беради. Турли хил ижодий ташаббуслар, яхши хаёлотлар ва янгиликлар учун бу кун яхши келади. Уйда ва дўстлар даврасида уйғунлик ҳукм суради.

Сийдик чиқариш аъзолари, тўғри ичак хасталиклари ҳуруж қилиши мумкин. Сурункали шамоллаш ва юқумли касалликлар зўраяди. Юқори нафас йўллари хасталиги билан оғриган беморлар айниқса эҳтиёт бўлишлари керак. Буйраклар ва сийдик пуфакларини тозалаш учун бу кун қулай ҳисобланади.

Тушларингиз ўнгидан келмайди. Лекин улар келажакдан муҳим хабарлар бериши мумкин.

• 25 август — жума (Ойнинг 24/25 куни). Ойнинг бу куни табиат кучлари ва бинобарин, биз инсонларнинг ҳам кучларимиз уйғонади. Янги ишларни режалаштириш, келажак ҳақида жиддий ўйлаб олиш ғоят фойдали бўлар. Қадимги Мисрда, айни шу куни пирамидалар пойдеворига тош қўйилган. Шу кунги ҳар қандай бошланган ишлар, яқин келажакда ҳам, анчадан кейин ҳам ажойиб натижалар келтиради.

Бод хасталиги, қуймич нерви оғриғи, умуртқадаги турли оғриқлар безовта қилиши мумкин. Нафас олиш машқлари билан шуғулланиш, ўпка ва нафас йўлларини даволаш муолажалари тавсия этилади. Қон билан боғлиқ ҳар қандай муолажаларни орқага суриб туриш мақсадга мувофиқ.

Тушларингиз саломатлигингиз, куч-қувватингиз ҳолатидан хабар беради. Агар улар ёқимли бўлса — безовталанишга ҳожат йўқ.

Опажон, байрам либосларимиз ярашибдими?

Тоҳир Нигматуллин олган сурат.

Бўш вақтингизда

Бошқотирма

Ёй бўйича ўнгга: 1.Манзарали ўсимликдан тайёрланадиган хушбўй суюқлик модда. 2.Томоша иншооти қисми. 3.Лавозим, мансаб. 4.Мукаррама Турғунбоева ташкил этган рақс гуруҳи. 5.Қимматбаҳо маъдан, дур. 6.Миллий ипак газлама. 7.Нақш тасвирида қўлланиладиган, ўсимлик аъзоси. 8.Телевизор қисми. 9.Жундан тўқилган газлама тури. 10.Доира шаклидаги манзара билан тикилган миллий каштадўзлик буюми.

Ёй бўйича чапга: 1.Қозоқ мумтоз шоири, мутафаккир. 2.Сўз туркуми. 3.Ўрта асрларда диёримизда илмий асарлар ёзиб қолдирилган тил. 4.Гўзал ва келишган аёл. 5.Шойи газлама ашёси. 6.Илгари яшаб ўтган насл-насаб, ота-боболар. 7.Ўзбек шоири, қатағон йиллари қурбони. 8.Халқ оғзаки ижоди тури. 9.Ҳарир газлама. 10.Мўйнаси сиртига қилиб тикилган миллий телпак.

«Занжир» ҳолида: 11.Сопол буюмлари ҳунарманди. 12.Тарафма-тараф бўлиб айтиладиган терма қўшиқ. 13.Ўзбек халқ рақс куйи. 14.Мусиқада эркакларнинг энг юқори, драматик овози. 15.Торли, миллий мусиқа асбоби. 16.Мумтоз шоир Абдураҳмон Жомий ёзиб қолдирган асарлардан бири. 17.Мусиқа асбобини чалиш мосламаси. 18.Сўз устаси. 19.Мусиқа асари. 20.Қисқа дастали, пардасиз ғижжаксимон мусиқа асбоби. 21.Заргарлик буюми, тақинчоқ.

Муаммонома

Очқич сўзлар: 1.Ҳикматдан: Ҳалол ва уддабурро одамлар учун — 10,2,11,14. жуда лаззатлидир.

2. Назмий асар тури — 16,2,13,2,1.

3. Шоҳмот донаси — 12,2,4,13,3,9.

4. Обод чаманзор маскан — 15,6,1,7,2,9.

5. Қадимда китоб қўйиб ўқиш учун фойдаланилган мослама — 1,2,5,10.

6. Лавозим, амал — 2,8,2,1.

Энди шакл атрофидаги рақамларни очқич жавобларидаги мос ҳарфлар билан алмаштириб муаммономани ҳал этинг. Уларда ҳадиси шарифлардан бири аён бўлади.

Тузувчи Фозилжон ОРИПОВ.

Газетанинг 11 август сонида чиққан бошқотирманинг жавоблари:

1.Шерзод. 2.Дон. 3.Нон. 4.«Нидо». 5.Оқбўра. 6.Алача. 7.Азиз. 8.Зол. 9.Лом. 10.Мурч. 11.Чўққи. 12.Исфара. 13.Аруз. 14.Зах. 15.Хат. 16.Табиат. 17.«Тонг». 18.Гамма. 19.Асал. 20.Лоф. 21.Фил. 22.Лорд. 23.Денов. 24.Вахш. 25.Қовун. 26.Ном. 27.Мис. 28.Соат. 29.Трюм. 30.Маош. 31.Шом. 32.Мот. 33.Тирноқ. 34.Ирмоқ. 35.Қоғоз. 36.Заряд. 37.Доллар. 38.Ривож. 39.Жоноқи.

Муаммонома

Ҳикмат: Адабнинг юқори босқичи гўзал хулқдир.

Хандалар

ГЎШТ БОЗОРИДАГИ ҲАНГОМАЛАРДАН

Қассобнинг олдига борган мижози сўради:

— Аввалги ҳафтадаги каллангизни маза қилиб едик, ўшандай каллангиздан яна битта берсангиз.

— Бироз кутишингизга тўғри келади, ичкаридан танлаб олиб чиқаман! — деди қассоб.

* * *

— Жигарингиз соғми? — дебди бир харидор.

— Мана пичоқ, ўзингиз кесиб кўринг, — жавоб қайтарди қассоб.

* * *

— Думғазангиздан иккита берсангиз.

— Ўзи битта қолган эдия, — дебди қассоб.

— Майли, биттасини эртага оларман! — деб йўлига равона бўлди харидор.

* * *

— Тилингизнинг ярмини кесиб берсангиз!

— Майли, қолган ярмини оладиган харидор топсангиз кесиб бераман, — дебди қассоб.

* * *

— Сизда мия борми? — дебди харидор.

— Пул бўлса топамиз! — деб жавоб берди қассоб.

* * *

— Орқа оёғингиздан халадес қилган яхшими ёки олди оёғингизданми?

— Устаси учун асло фарқи йўқ!

* * *

Семиз қассобдан бир харидор сўради:

— Мол ҳам ўзингизга ўхшаган бўлса, беш килограмм тортинг!

— Марҳамат! — деди қассоб тортилган гўштни узатиб.

Саидмурод САИДАҲМАД.

Янги фильм

«ШЕРХОН ТРАКТОРЧИ»

«Ўзбекфильм» қошида фаолият кўрсатаётган «Чинор» студиясида янги, тўрт қисмдан иборат «Шерхон тракторчи» деб номланган кинокомедия суратга олинмоқда. Бу фильм кинорежиссёр Фарҳод Ҳайдаров сценарийси ва режиссёрлигида, оператор Акмал Умарбеков томонидан тасвирга туширилмоқда.

Фильм оддий қишлоқ йигити ва ҳиндистонлик қизнинг соф муҳаббатини тараннум этади. Тасодифан танишиб қолган, бир-бирларини илк кўришдаёқ ёқтириб қолиб, шу туфайли бошларидан ўтказган жуда кўп кулгили воқеалар, саргузаштлар томошабинни ўйлантиради, кулдиради. Гўзал табиат бағрига, ширин мусиқага ошно қилади, ҳиндистонлик қўшиқчи ва актриса Вина Бхандари ижросидаги қўшиқлардан баҳраманд этади.

Ундаги бош ролларни ҳамюртимиз хонанда ва қизиқчи Шерқўзи Ғозиев ва Вина Бхандари ижро этмоқдалар. Ўзбек қизи Озода ролини ҳиндистонлик раққоса Сарита Пуре, қолган ролларда ҳам ўзбекистонлик бир қанча актёрлар, шу билан бирга Винод Твари каби ижрочилар суратга тушишмоқда.

Дўстликни, муҳаббатни тараннум этувчи, севги-муҳаббат масофа билмаслиги ҳақида, меҳр-оқибат, садоқат албатта ғалаба қозониши ҳақида ҳикоя қилувчи бу фильм томошабинлар меҳрини қозонади деб ўйлаймиз.

Марат БОЙЗОҚОВ.

«ОЙНАИ ЖАҲОН»ДА

ДУШАНБА, 21

«Ўзбекистон» телеканали

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.45 «Таҳлилнома».
*
8.45 ТВ-маркет.
8.50 Театр актёрлари куйлайди. Мусиқий дастур.
9.15 Ватан манзаралари. «Бухоро» («Ўзбектелефильм»).
9.30 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар

Болаларнинг ёзги таътил кунларида:

10.05 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
10.30 Кундузги сеанс: «Жонли камалак». Бадиий фильм.
11.35 Ўзбекистон телерадиокомпанияси хор жамоасининг концерти.
12.05 2000 йил - Соғлом авлод йили. «Соғлом авлод - бу бизнинг келажагимиз».
12.35 ТВ-метео.
12.45 Ўзбекистон -Ватаним маним». Республика қўшиқ кўрик-танлови ғолибларининг гала концерти.
13.55 ТВ-клип.
14.10 «Эр киши элим дейди».
14.25 ТВ-1 намойиш этади: Телеанонс.
14.40 «Кўча хандон». Теленовелла.
15.05 «Ўзбектелефильм» намойиши: «Жаҳон узра ўзбек байроғи». Премьера.
15.25 «Қалб гавҳари». Адабий кўрсатув.
15.45 ТВ-метео.
15.55 «Кора ўқ». Бадиий фильм.
17.20 «Шу Ватанга бордур менинг керагим».
17.40 ТВ-анонс.
17.45 «Аралаш». Ҳажвий киножурнал.
17.55 ТВ-маркет.
18.10 Болалар учун. «Санъат ғунчалари».
18.25 «Тафсилот».
18.40 ТВ-патрул.
18.50 «Бахтли воқеа».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 Биржа ва банк хабарлари.
20.30 «Ахборот».
21.05 **Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллигига.** «Истиқлол нашидаси».
21.15 «Бунёдкорлик». 6-қисм.
21.35 «Мен ўзбек қизиман». Ҳ.Носирова.
22.05 «Экспедиция». Телесериал премьераси. 12-қисм.
22.55 «Футбол шарҳи».
23.10 «Маънавият» дастури.
23.45 «Ахборот».
00.20 «Ажойиб хаёлпараст». Бадиий фильм.
1.40-1.45 Ватан тимсоллари.

YOSHLAR Telekanali

9.00 «Давр тонги».
10.00 Кўрсатувлар дастури.
10.05 «Янги авлод» студияси: «Уй вазифаси», «Шум болалар», «Мульттомоша».
10.55 «Мусиқий лаҳзалар».
11.00 «Давр» ҳафта ичида.
11.40 «Мусиқий лаҳзалар».
11.50 «Футбол плюс...»
12.15 «Доктор Финли». Телесериал.
13.05 «Мусиқий лаҳзалар».
13.15 Саид Аҳмад. «Уфқ». Ҳамза номидаги Ўзбек давлат академик драма театрининг спектакли. 1-қисм.
14.25 «Олтин мерос».
14.35 «О, ёшлигим».
14.55 Саид Аҳмад. «Уфқ». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат Академик драма театрининг спектакли. 2-қисм.
15.55 «Мусиқий лаҳзалар».
16.05 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал. 1-қисм.
17.05 «Мусиқий лаҳзалар».
17.15 «Ёзги таътил»: «Капитан Врунгелнинг саргузаштлари». Мультфильм.
17.35 Кўрсатувлар дастури.
17.40 «Янги авлод» почтаси, «Мульттомоша».
18.15 «Ватан мадҳи».
18.25 «Дастхат».
18.45 «Мусиқий лаҳзалар».
18.55 «Иқлим».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «ТВ-анонс ва Эколаш».
19.35 «Ёшлик баёзи».
19.40 «Ёшлик наволари».
19.55 «Қишлоқдаги тенгдошим».
20.15 «Ўзбектелефильм» премьераси. «Юрагимда унган гулзорим». Мусиқий фильм.
20.40, 21.25, 22.30 Эълонлар.
20.45 «Сени излаб». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
21.30 «Бир ўлка-ки...»
21.55 «Иқлим».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Мусиқий лаҳзалар».
22.40 «Эколаш».
22.45 «Даллас». Телесериал.
23.30 «Давр». Ахборот дастури.
23.45 «Ёшлар» телеканалида спорт: «Ринг қироллари» (такрор).
0.45-0.50 «Хайрли тун!»

ТТК

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00, 21.00, 22.30, 00.05 «Пойтахт». Ахборот дастури.
18.20 2000 йил - Соғлом авлод йили. «Сен ҳақингда ва сен учун».
18.40 «Экспресс» телегазетаси.
19.00, 20.15 «Табриклаймиз, кутлаймиз».
19.35 ТТВда сериал: «Қора дур доналари».
21.20 «Омад» тележурнали.
22.20 **Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллигига.** «Она-юртим жамоли».
22.50 «Экспресс» телегазетаси.
23.10 Оҳанглар ва эълонлар.
23.20 ТТВда сериал: «Машҳур ва бадавлат одамлар».
00.25 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканал

4TV

14.50-15.50 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ.
*
15.50 Кўрсатувлар тартиби.
*
15.55 «Бобил минораси». Телесериал.
*
17.00 Мультчархпалак.
17.10 «Бугун оламда». Ахборот кўрсатуви.
*
17.20 «Оқ тўти» клуби.
*
18.05 «Муҳаббат тарихи». Сериал.
РЖТ
20.00 «Время»
*
20.45 «Бизнес-ревю».
21.00 «Дил изҳори».
21.40 «ТВ-4да «Немис тўлқини».
22.00 «Вести».
22.30 «Дил изҳори».
23.10 Кинематограф. «Жаннатдан шарққа». Телесериал. 3-қисм.
23.55 «Ахборот» (рус тилида).

СЕШАНБА, 22

«Ўзбекистон» телеканали

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
*
8.35 ТВ-маркет.
8.40 Марказий газеталар шарҳи.
8.55 Лирик концерт.
9.20 Имон гавҳарлари. «Аҳмад ал-Фарғоний» («Ўзкинохроника»).
9.40 «Шарқнинг машҳур аёллари».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.

Болаларнинг ёзги таътил кунларида:

10.05 Болалар учун. «Кўзмунчоқ».
10.25 Кундузги сеанс: «Олтин занжир». Бадиий фильм.
11.50 «Ғаройиб саёҳат». Мультфильм.
12.05 «Маънавият» дастури.
12.40 ТВ-метео.
12.50 «Экспедиция». Телесериал. 12-қисм.
13.40 «Тарих ва тақдир».
14.10 Футбол. XX асрнинг сўнгги жаҳон чемпионати. Англия-Тунис.
15.50 ТВ-анонс.
15.55 «Сеҳрли тўн». Бадиий фильм.
16.55 «Ватанимга хизмат қиламан».
17.55 ТВ-маркет.
18.10 «Миттивойлар оиласи». Кинокўрсатув.
18.35 «Солиқ ва назорат».
18.50 «Рақслар гулдастаси». Мусиқий дастур.
19.05 «Мулкдор».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 23.05 Эълонлар
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 «Олтин мерос».
20.30 «Ахборот».
21.05 **Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллигига.** «Истиқлол нашидаси».
21.15 «Бунёдкорлик». 7-қисм.
21.35 «Аския кечаси». Бадиий-мусиқий дам олиш дастури. 1-қисм.
22.05 «Африка филлари». Ҳужжатли фильм премьераси.
22.55 «Оқ йўл, олимпиадачилар!»
23.10 «Ахборот».
23.45 «Автомобилдан сақланинг!» Бадиий фильм.
1.10-1.15 «Хайрли тун!»

YOSHLAR Telekanali

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Давр». Ахборот дастури.
9.15 «Янги авлод» почтаси, «Мульттомоша».
9.50 «Ватан мадҳи».
10.00 «Аср қиёфаси».
10.20 «Доктор Финли». Телесериал.
11.10 «Садо-99» саҳифаларидан.
11.25 «Даллас». Телесериал.
12.10 «Маслаҳат».
12.40 «Ёшлар» телеканалида спорт: «Ринг қироллари».
13.40 «Мусиқий дастур».
13.55 «Сени излаб». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
14.35 «Олтин мерос».
14.45 «Дастхат».
15.05 «Жаҳон эстрадаси».
15.20 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал. 2-қисм.
16.20 «Мусиқий дастур».
16.40 «Кўрсатувлар дастури».
16.45 «Янги авлод» студияси: «Эркатой», «Мульттомоша».
17.20 «Жиловланмаган Африка». Телесериал.
18.10 «Таянч».
18.25 «Минг бир маслаҳат».
18.45 «Мусиқий лаҳзалар».
18.55 «Иқлим».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «ТВ-анонс ва Эколаш».
19.35 **Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллиги олдидан.** «Ватан манзаралари».
19.55 «Мусиқий лаҳзалар».
20.00 «Давр»-интервью.
20.15 «Ватан ҳақида қўшиқлар».
20.25 «Автoрейд».
20.40, 21.10, 22.30 Эълонлар.
20.45 «Галатепалик авлиё». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
21.15 «Мусиқий лаҳзалар».
21.25 **«Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллиги олдидан.** «Дунёга йўл». Видеофильм.
21.45 «Умрбоқий қўшиқлар» туркумидан: «Йўл бўлсин».
21.55 «Иқлим».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Мусиқий лаҳзалар».
22.40 «Эколаш».
22.45 «Даллас». Телесериал.
23.30 «Давр». Ахборот дастури.
23.45 «Мусиқий глобус».
24.00 «Ёшлар» телеканалида спорт: Теннис.
1.00-1.05 «Янги тонг».

ТТК

7.30 «Соғлом бўлай десангиз».
7.40 «Пойтахт». Ахборот дастури.
8.00 «Экспресс» телегазетаси.
8.20 «Омад» тележурнали.
9.05 «Рамаяна». 35-қисм.
9.40-10.00 «Пойтахт». Ахборот дастури (рус тилида).
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00, 21.00, 22.30, 00.05 «Пойтахт». Ахборот дастури.
18.20 «ТВ плюс».
18.40 «Экспресс» телегазетаси.
19.00, 20.15 «Табриклаймиз, кутлаймиз».
19.35 ТТВда сериал: «Қора дур доналари».
21.20 «Омад» тележурнали.
22.20 Мусиқий лаҳзалар.
22.50 «Экспресс» телегазетаси.
23.15 Оҳанглар ва эълонлар.
23.20 ТТВда сериал: «Машҳур ва бадавлат одамлар».
00.25 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканал

4TV

РЖТ 6.30-8.00
*
14.50-15.50 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
15.50 Кўрсатувлар тартиби.
*
15.55 «Бобил минораси». Телесериал.
*
17.00 Мультчархпалак.
17.15 «Хазил».
17.20 «Бугун оламда». Ахборот кўрсатуви.
17.30 «Муҳаббат тарихи». Сериал.
РЖТ
19.15 «Мени кутгил».
20.00 «Время»
*
20.45 «Соккер-клуб».
21.00 «Дил изҳори».
21.40 **Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллигига:** «Сулола».
22.00 «Вести».
22.30 «Дил изҳори».
23.10 Кинематограф. «Жаннатдан шарққа». Телесериал. 4-қисм.
00.05 «Ахборот» (рус тилида).

ЧОРШАНБА, 23

«Ўзбекистон» телеканали

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
*
8.35 ТВ-маркет.
8.40 Марказий газеталар шарҳи.
8.55 «Соз сеҳри». Мусиқий дастур.
9.20 Ватан манзаралари. «Бахмал» («Ўзбектелефильм»).
9.30 ТВ-метео.
9.40 «Маърифат». Телеальманах.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар

Болаларнинг ёзги таътил кунларида:

10.05 «Кудуқ». Мультфильм.
10.15 «Нурли келажак».
10.35 Кундузги сеанс: «Ошиқ бўёқчи ҳақида эртак». Бадиий фильм.
11.50 ТВ-метео.
12.05 «Наво таралсин». Мусиқий дастур.
12.30 «Камолот сари».
12.45 ТВ-клип.
12.50 «Африка филлари». Ҳужжатли фильм.
13.40 «Тинчлик қадри».
14.10 «Кулгу терапия».
14.45 Дурдона шаҳарлар «Хива». «Ўзбектелефильм» премьераси.
14.55 «Кодекс».
15.10 «Остонаси тиллодан». Адабий кўрсатув.
15.40 ТВ-анонс.
15.45 «Бу шунақа ўйин». Бадиий фильм.
17.20 «Иқтисод ва биз».
17.30 ТВ-клип.
17.35 «Оқ бўталоқ». Мультфильм.
17.55 ТВ-маркет.
18.10 «Кичкинтоймиз-гижингтоймиз».
18.30 «Аёл дунёни тебратар».
18.45 «Қалбга яқин қўшиқлар». Мусиқий дастур.
19.05 «Инсон ва қонун».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 «Таълим-тарбия миллий дастури амалда».
20.30 «Ахборот».
21.05 **Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллигига.** «Истиқлол нашидаси».
21.15 «Бунёдкорлик». 8-қисм.
21.35 «Аския кечаси». Бадиий-мусиқий дастур. 2-қисм.
22.05 **Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллигига.** «Буюк аждодларимиз». Маҳмуд аз-Замахшарий.
22.25 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» - «Навбаҳор». 2-тайм.
23.10 «Ахборот».
23.45 «Туш ўнгидан келди ёки чемодан». Бадиий фильм.
1.00 -1.05 «Хайрли тун!»

YOSHLAR Telekanali

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Давр». Ахборот дастури.
9.15 «Янги авлод» студияси: «Эркатой», «Мульттомоша».
9.50 «Мусиқий лаҳзалар».
10.00 «Давр»-интервью.
10.15 «Кинотақдим».
10.35 «Доктор Финли». Телесериал.
11.35 «Бизнес-академия».
11.55 «Ёшлик қўшиқлари».
12.10 «Даллас». Телесериал.
12.55 «Хайрат».
13.15 «Мусиқий лаҳзалар».
13.25 «Автoрейд».
13.40 «Таянч».
13.55 **Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллиги олдидан.** «Ватан манзаралари».
14.15 «Мусиқий дастур».
14.35 «Галатепалик авлиё». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
15.00 «Минг бир маслаҳат».
15.20 «Очун».
15.45 **Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллиги олдидан.** «Пахтаобод ёшлари».
16.05 «Мусиқий лаҳзалар».
16.15 «Ёзги таътил»: «Капитан Врунгелнинг саргузаштлари». Мультфильм.
16.35 «Хит-коллекция».
* * *
16.55 Кўрсатувлар дастури.
17.00 «Янги авлод» студияси: «Қувноқ учрашув», «Мульттомоша».
17.35 «Мусиқий лаҳзалар».
17.45 «Учинчи сайёра» маърифий дастури: «Инсоният сирлари».
18.35 «Далил ва шарҳ».
18.45 «Мусиқий лаҳзалар».
18.55 «Иқлим».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «ТВ-анонс ва Эколаш».
19.35 «Сийрат».
19.55, 22.30 Эълонлар.
20.00 «Спортлото».
20.10 «Мусиқий лаҳзалар».
20.20 «Ракурс».
20.40 Ўзбек киноси Мустақиллик даврида: «Буюк Амир Темур». Телевизион бадиий фильм. 1-қисм.
21.15 «Эркин фикр».
21.40 «Муҳаббат қўшиқлари».
21.50 «Каталог».
21.55 «Иқлим».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Мусиқий лаҳзалар».
22.40 «Эколаш».
22.45 «Даллас». Телесериал.
23.30 «Давр». Ахборот дастури.
23.45 «Ёшлар» телеканалида спорт: Интерфутбол.
1.15-1.20 «Хайрли тун».

ТТК

7.30 «Соғлом бўлай десангиз».
7.40 «Пойтахт». Ахборот дастури.
8.00 «Экспресс» телегазетаси.
8.20 «Болажонлар экрани». «Кичик боланинг катта ташвишлари».
9.20 «Омад» тележурнали.
10.05 «Рамаяна». 36-қисм.
10.40-11.00 «Пойтахт». Ахборот дастури (рус тилида).
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00, 21.00, 22.30, 00.05 «Пойтахт». Ахборот дастури.
18.20 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
18.40 «Экспресс» телегазетаси.
19.00, 20.15 «Табриклаймиз, кутлаймиз».
19.35 ТТВда сериал: «Қора дур доналари».
21.20 «Омад» тележурнали.
22.20 Манзарали фильм.
22.50 «Экспресс» телегазетаси.
23.10 Оҳанглар ва эълонлар.
23.20 ТТВда сериал: «Машҳур ва бадавлат одамлар».
00.25 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканал

4TV

РЖТ 6.30-8.00
14.50-15.50 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
15.50 Кўрсатувлар тартиби.
15.55 «Бобил минораси». Телесериал.
*
17.00 Мультчархпалак.
17.20 «Вақт хазинасидан».
17.35 «Ўз-ўзига режиссёр».
18.05 «Бугун оламда». Ахборот кўрсатуви.
18.10 **Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллигига:** «Эътироф».
18.20 «Муҳаббат тарихи». Сериал.
РЖТ
20.00 «Время».
*
20.45 «Бизнес-ревю».
21.00 «Дил изҳори».
21.40 «Дурдаршан».
22.00 «Вести».
22.30 «Дил изҳори».
23.10 Кинематограф. Комиссар Наварро «Тепадаги қўшни» фильмида.
00.45 «Ахборот» (рус тилида).

ПАЙШАНБА, 24

«Ўзбекистон» телеканали

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
*
8.35 ТВ-маркет.
8.40 Марказий газеталар шарҳи.
8.55 «Куёшли юрт қўшиқлари». Мусиқий дастур.
9.20 Имон гавҳарлари. «Хўжа Аҳрор Валий» («Ўзбектелефильм»).
9.30 ТВ-метео.
9.40 «Фавкулодда 20 дақиқа».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар
10.05 «Талаб ва таклиф».

Болаларнинг ёзги таътил кунларида:

10.20 «Сеними, шошмай тур!» Мультўплам.
10.40 Кундузги сеанс: «Диққат, тошбақа!» Бадиий фильм.
12.05 ТВ-анонс.
12.10 «Яшил чироқ». Телемусобақа.
12.35 «Аёл қалби наволари». Мусиқий дастур.
13.00 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
14.10 ТВ-метео.
14.20 «Сарғайган саҳифалар». Адабий кўрсатув.
14.40 «Пилигримм» кемасининг капитани». Бадиий фильм.
16.10 ТВ-клип.
16.15 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Насаф» — «Нефтчи». 2-тайм.
17.00 «Муҳаббат соғинчи». Мусиқий дастур.
17.35 ТВ-анонс.
17.40 «Харита». Халқаро шарҳ.
17.55 ТВ-маркет.
18.10 «Бешбармоқ». Тележурнал.
18.25 «Сиҳат-саломатлик».
18.45 «Парламент вақти».
19.00 «Ҳидоят сари».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 «Юзма-юз».
20.30 «Ахборот».
21.05 **Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллигига.** «Истиқлол нашидаси».
21.15 «Бунёдкорлик». 9-қисм.
21.35 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни». Публицистик кўрсатув.
22.10 Ўзбекистон телерадиокомпанияси дуторчилар ансамблининг концерти.
22.35 «Деҳқони бой юрт».
22.50 «Оқ йўл, олимпиадачилар!»
23.00 «Сиз туғилган кун». Мусиқий-дам олиш дастури.
23.40 «Ахборот».
00.15 «Экспедиция». Телесериал премьераси. 13-қисм.
1.05 -1.10 Хайрли тун!

YOSHLAR Telekanali

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Давр». Ахборот дастури.
9.15 «Янги авлод» студияси: «Қувноқ учрашув», «Мульттомоша».
9.50 «Мусиқий лаҳзалар».
10.00 «Сийрат».
10.20 «Доктор Финли». Телесериал.
11.10 «Садо-99» саҳифаларидан.
11.25 «Даллас». Телесериал.
12.10 «Мусиқий лаҳзалар».
12.20 «Ёшлар» телеканалида спорт: Интерфутбол.
13.50 «Мусиқий лаҳзалар».
14.00 Ўзбек киноси Мустақиллик даврида: «Буюк Амир Темур». Телевизион бадиий фильм. 1-қисм.
14.35 «Мусиқий лаҳзалар».
14.45 Болалар экрани. «Диққат: шаҳарда сеҳргар бор».
15.40 **Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллиги олдидан:** «Шукрона».
15.50 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал. 3-қисм.
16.40 «Сенинг вақтинг».
17.00 «Спорт китъаси».
17.30 «Мусиқий лаҳзалар».
* * *
17.35 Кўрсатувлар дастури.
17.40 «Янги авлод» студияси: «Олтин калит», «Мульттомоша».
18.15 «Тараққиёт».
18.30 «Ёшлик формуласи».
18.45 «Мусиқий лаҳзалар».
18.55 «Иқлим».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «ТВ-анонс ва Эколаш».
19.35 «Табобат оламида».
19.55 «Мусиқий лаҳзалар».
20.00 «Давр» - интервью.
20.15 «Эски альбомдан».
20.20 **Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллиги олдидан:** «Фидойи». Видеофильм.
20.30, 21.10, 22.30 Эълонлар.
20.35 «Буюк Амир Темур». Телевизион бадиий фильм. 2-қисм.
21.15 «Ёшлар куйлайди».
21.30 «Бегойим».
21.50 «Умрбоқий қўшиқлар» туркумидан: «Сабо билан».
21.55 «Иқлим».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Мусиқий лаҳзалар».
22.40 «Эколаш».
22.45 «Даллас». Телесериал.
23.30 «Давр». Ахборот дастури.
23.45 «Ёшлар» телеканали спорт: Интерфутбол.
1.15-1.20 «Хайрли тун».

ТТК

7.30 «Соғлом бўлай десангиз».
7.40 «Пойтахт». Ахборот дастури.
8.00 «Экспресс» телегазетаси.
8.20 «Кинонигоҳ» «Бузоқ йили».
9.35 «Омад» тележурнали.
10.20 «Рамаяна». 37-қисм.
10.55-11.15 «Пойтахт». Ахборот дастури (рус тилида).
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00, 21.00, 22.30, 00.05 «Пойтахт». Ахборот дастури.
18.20 «Тошкент ва тошкентликлар».
18.35 «Экспресс» телегазетаси.
18.55, 20.15 «Табриклаймиз, кутлаймиз».
19.35 ТТВда сериал: «Қора дур доналари».
21.20 «Омад» тележурнали.
22.20 «Саховат».
22.50 «Экспресс» телегазетаси.
23.10 Оҳанглар ва эълонлар.
23.20 ТТВда сериал: «Машҳур ва бадавлат одамлар».
00.25 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканал

4TV

РЖТ 6.30-8.00
14.50-15.50 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
15.50 Кўрсатувлар тартиби.
15.55 «Бобил минораси». Телесериал.
*
17.00 Мультчархпалак.
*
17.20 «Каламбур».
17.50 «Аралаш». Ҳажвий киножурнал.
*
18.00 «Бугун оламда». Ахборот кўрсатуви.
РЖТ
18.05 «Янги центурионлар». Классик жангари фильми.
20.00 «Время»
*
20.45 «Сизнинг адвокатингиз».
21.00 «Дил изҳори».
21.40 «Кино сайёраси».
22.00 «Вести».
22.30 «Дил изҳори».
23.05 Кинематограф. «Саҳна ортидаги ўлим». Бадиий фильм.
23.45 «Ахборот» (рус тилида).

(Давоми бор).

Шифокор огоҳлантиради

КУЙДИРГИ КАСАЛЛИГИ НИМА?

Кейинги вақтда оммавий ахборот воситаларида мамлакатимизга яқин айрим минтақаларда инсон саломатлиги учун ўта хавфли ҳисобланган куйдирги касаллиги тарқалаётганлиги ҳақида ташвишли ҳабарлар пайдо бўлди. Ҳозирги пайтда жойларда бу хасталикнинг республикамиз ҳудудига кириб келиш хавфининг олдини олиш чора-тадбирлари кузатилмоқда. Оқшомхонлар эътиборига ҳавола этилаётган ушбу мақолада инсон саломатлиги учун жуда хавфли бўлган куйдирги касаллиги ҳақида сўз боради.

Куйдирги — ўткир юқумли касаллик бўлиб, касалликни қўзғатувчиси таёқчасимон микроб бўлиб, капсула ва споралар ҳосил қилиш хусусиятига эга. Капсула хосил қилиш фақатгина иссиқ қонли ҳайвонлар ва кишилар организмидагина бўлади. Куйдирги таёқчалари ташқи муҳитга чидамли бўлиб, 40 йил ва ундан кўпроқ муддатда тупроқда сақланиши ва касаллик қўзғатиши мумкин. Ҳайвонлар ўт ва ўсимлик даврида атрофдагилар учун хавфли ҳисобланадилар. Улар касаллик қўзғатувчи микробларни ташқи муҳитга пешоб, нажас ва қон аралаш суюқликлар орқали ажратадилар ва касаллик тарқалишига сабабчи бўладилар.

Куйдирги касаллигини қўзғатувчи микроблар одам ва ҳайвонлар организмига тери, овқат ва нафас олиш йўллари орқали кириб, касаллик аломатларини юзага келтиради. Куйдирги асосан ёз-куз фаслларида учрайди. Касаллик кишига юққандан кейин бир неча соатдан то 14 кунгача яширин даври бўлиб, бу даврда беморлар шикоят қилмайдилар. Касалликнинг қайси йўл билан юқишига қараб, тери, ўпка, ичак ва септик (қонда) турлари учрайди. Асосан 95-98 фоизни тери шакли ташкил этади. Тери шаклида микробнинг терига кирган жойида қизғиш доғ пайдо бўлади, сўнг бу доғ папулага, бурга чаққанга ўхшаб, кейинчалик везикулага — суюқлик тўпланади, парда билан қопланиб, оғриқсиз кечади. Яра жойлашган ерида лимфа безлари шишади, лимфаденит ва сепсиз (куйдирги таёқчаси қонга ўтиш) келиб чиқади. Бунда бемор қувватсизланиб, тана ҳарорати кўтарилади, бош оғрийди, эти увишади, иштаҳа пасаяди, кўнгил айнийди, юракнинг тез уриши, жигар ва талоқнинг катталашиши каби интоксикация даври бўлади.

Куйдиргининг ўпка шакли анча оғир кечади. Бунда касалликнинг яширин даври қисқа бўлиб, ҳарорат тезда кўтарилиб, йўтал, нафас қисиш, мушакларнинг тиришиши, балғам билан қон кетиши аломатлари ўлим билан тугайди. Касалликнинг ичак шаклида қоринда қаттиқ оғриқ, ичакдан қон кетиши, тана ҳарорати жуда баланд бўлиб, бу ҳам асосан ўлим билан тугайди.

Куйдиргининг септик шакли юқорида айтилган шакллари билан бошланиб, кейинчалик қўзғатувчи таёқчалар қонга ўтади ва қон орқали бутун организмга тарқалади. Касалликнинг олдини олиш учун қуйидагиларга амал қилиш керак:

— чорвачилик фермаларида жун, тери, гўшт, сутни қайта ишлаш корхоналарида ишловчилар иш жараёнида ветеринария-санитария қоидаларига риоя қилишлари, ҳар йили режали эмланиб, тиббиёт ходимлари назоратида бўлишлари лозим;

— мол бозоридан сотиб олинадиган қора моллар ветеринария хизмати ходимлари томонидан назорат қилинганлиги тўғрисида гувоҳномаси бўлиши керак;

— бозорларда сотилаётган чорвачилик махсулотлари ветеринар хизмати ходимлари томонидан текширилган ва доимий назоратда бўлишлари шарт;

— ветеринар назоратидан ўтмаган чорвачилик маҳсулотларини истеъмол қилмаслик;

— чорвачилик маҳсулотларини сотилишида умумхалқ назоратини жорий қилиш;

— милиция, бозор ва ҳокимиятлардаги масъул раҳбарлар эътиборини жалб қилиш;

— аҳоли орасида кенг санитария тарғибот ишларини олиб боришни амалга ошириш керак.

Ҳозирги кунда республикамиз ҳудудига куйдирги касаллиги кириб келишининг олдини олиш ва аҳоли ўртасида етарли санитария—эпидемик вазиятни таъминлаш чора-тадбирлари изчилик билан амалга оширилмоқда. Бу борада санитария-эпидемиологик назоратини кучайтириш, аҳоли ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб бориш, ҳамма ерда санитария ва гигиена талабларига қатъий риоя қилинишини таъминлаш энг зарур вазифалардан биридир.

Муҳаббат МУҲИТДИНОВА,
Тошкент шаҳар Давлат санитария-эпидемиология назорат маркази бош врачининг ўринбосари.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ДИҚҚАТ, ЯНГИЛИК!

ЙЎЛОВЧИЛАРГА ҚУЛАЙЛИК ЯРАТИШ УЧУН 2000 ЙИЛНИНГ СЕНТЯБРЬ ОЙИДАН ЭЪТИБОРАН АМАЛДАГИ ОЙЛИК ЙЎЛ ЧИПТАЛАРИ БИЛАН БИРГА ЯНГИ ТУРДАГИ ОЙЛИК ЙЎЛ ЧИПТАЛАРИ ЖОРИЙ ЭТИЛАДИ:

AVM — ТРАНСПОРТНИНГ 2 ТУРИДАН (АВТОБУС, МЕТРО) АҲОЛИНИНГ ФОЙДАЛАНИШИ УЧУН.

*НАРХИ **4000** СЎМ, ФАҚАТ НАҚД ПУЛГА СОТИЛАДИ.*

NM — ТРАНСПОРТНИНГ 4 ТУРИДАН (АВТОБУС, ТРАМВАЙ, ТРОЛЛЕЙБУС, МЕТРО) НАФАҚАДОРЛАР ВА НОГИРОНЛАРНИНГ ФОЙДАЛАНИШИ УЧУН.

*НАРХИ **2350** СЎМ, ФАҚАТ НАҚД ПУЛГА СОТИЛАДИ.*

TM — ТРАНСПОРТНИНГ 4 ТУРИДАН (АВТОБУС, ТРАМВАЙ, ТРОЛЛЕЙБУС, МЕТРО) ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ВА ТЕХНИКУМЛАРНИНГ (КУНДУЗГИ БЎЛИМ) ТАЛАБАЛАРИ ФОЙДАЛАНИШИ УЧУН.

*НАРХИ **1650** СЎМ, ФАҚАТ НАҚД ПУЛГА СОТИЛАДИ.*

O'M — ТРАНСПОРТНИНГ 4 ТУРИДАН (АВТОБУС, ТРАМВАЙ, ТРОЛЛЕЙБУС, МЕТРО) ЎҚУВЧИЛАРНИНГ ФОЙДАЛАНИШИ УЧУН.

*НАРХИ **1350** СЎМ, ФАҚАТ НАҚД ПУЛГА СОТИЛАДИ.*

ЯНГИ ТУРДАГИ ОЙЛИК ЙЎЛ ЧИПТАЛАРИНИНГ СОТИЛИШИ АВГУСТ ОЙИНИНГ УЧИНЧИ ЎН КУНЛИГИДА БОШЛАНАДИ.

АЗИЗ ЙЎЛОВЧИЛАР!

ОЙЛИК ЙЎЛ ЧИПТАЛАРИНИ ФАҚАТ «ЙЎЛОВЧИТРАНССЕРВИС»НИНГ ДЎКОНЧАЛАРИДАН СОТИБ ОЛИНГ!

АГАР ЙЎЛОВЧИНИНГ ОЙЛИК ЙЎЛ ЧИПТАСИ ҚАЛБАКИ ЭКАНЛИГИ МАЪЛУМ БЎЛСА, ЧИПТА ТОРТИБ ОЛИНАДИ.

«Тошшаҳарйўловчитранс» Давлат уюшмаси

ИШГА МАРҲАМАТ!

«ТОШГАЗ» ШАҲАР БОШҚАРМАСИ ТАРЖИМОН ВА ТАБИИЙ ГАЗ БЎЙИЧА НАЗОРАТЧИЛАРНИ ДОИМИЙ ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

МАНЗИЛ: Тошкент-100, Бобур кўчаси, 59-а уй.
Телефон: 55-53-67 — ходимлар бўлими.

ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ ИСТЕЪМОЛЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

2000 ЙИЛ 1 АВГУСТДАН ЭЛЕКТР ҚУВВАТИДАН ФОЙДАЛАНГАНЛИК УЧУН ҲАҚ ТЎЛАШНИНГ ЯНГИ ТАРИФИ ЖОРИЙ ЭТИЛАДИ

Янги тарифга мувофиқ аҳоли томонидан маиший эҳтиёжлар учун фойдаланиладиган электр энергиясининг қиймати 1 кв т/соат учун 4 сўм 70 тийин, электр плиталар билан жиҳозланган уйлар учун эса — 2 сўм 35 тийинни ташкил этади.

Электр энергиясидан фойдаланганлик учун ҳақ тўлашда белгиланган барча имтиёзлар сақланиб қолади.

2000 йил 28 августга қадар сиз фойдаланилган электр энергияси учун қарзларингизни эски тариф бўйича — 3 сўм 50 тийиндан тўлашингиз мумкин.

Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонаси.

«Тошметрополитен» қошида, Афросиёб, Ойбек ва Минг ўрик кўчаларининг чорраҳасида автомобилларнинг ер ости куну тун туриш жойи ташкил этилди. Маълумотлар учун телефон: 56-68-36.

Ўзбекистон Республикаси «Алоқаинвест» ҳиссадорлик жамиятининг алоқа лойиҳалаш институти 1999-2000 йилларда олий ўқув юртларини битирган ва қуйидаги ихтисосликларга эга бўлган ёш мутахассисларни доимий ишлаш учун таклиф этади:

1. *Радиоалоқа ва радиоузатиш*
2. *Кўп каналли электралоқаси*
3. *Автоматик электралоқаси*
4. *Архитектура*
5. *Саноат ва фуқаролик қурилиши*
6. *Иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция*
7. *Электроника, автоматика ва ҳисоблаш техникаси*
8. *Электроэнергетика ва электр таъминоти*
9. *Дастурлаш*

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинг: Тошкент шаҳри, Амир Темур кўчаси, 24 (II қават), кадрлар бўлими, телефон: 34-96-11.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»

Сизнинг рекламаларингизни, хусусий эълонлар ва хусусий бизнес бўйича эълонларни, шунингдек таъзияларни, таваллуд кунлари, тўйлар, юбилейлар муносабати билан қутловларни, никоҳ эълонлари ва шунга ўхшаш эълонларни ўз саҳифаларида ёритади.

Эълонлар шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни соат 9.00 дан 17.30 гача қабул қилинади.

Маълумотлар учун телефон: 133-28-95. Факс: (3712) 133-29-09.
МАНЗИЛИМИЗ: МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ, 2-ҚАВАТ, 204 -ХОНА.

Акмал Икромов туман ҳокимлиги томонидан 2000 йили Абдуғаниев Зафаржон Парпибоевич номига берилган думалоқ муҳр йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳридаги профессор Турсунхўжаева номли тиббиёт билим юртидан 1991 йил 1 июлда Малика Исломбоевна Умаралиева номига берилган № РТ-I № 356974 PLN №2400 диплом йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент Архитектура-қурилиш институти қошидаги Бизнес мактаби жамоаси доцент Маҳмуд Назарович Сатторовга
ОТАСИнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

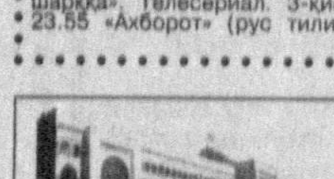

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Бош муҳаррир Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 133-29-70; эълонлар: 133-28-95, 132-11-39. факс: (3712) 133-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади.
Нашр кўрсаткичи — 209

Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. Қоғоз бичими А-2

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтамти»га — 133-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Буюртма Г-707. Босмага топшириш вақти 11.30 Топширилди 12.30 1 2 3 4 5 6